

9. Διαφάνεια - Κοινωνική συμμετοχή

9.1. Αναφέρατε αναλυτικά τους κοινωνικούς εταίρους και εν γένει τα ενδιαφερόμενα μέρη που κλήθηκαν να λάβουν μέρος στην διαβούλευση για την προτεινόμενη ρύθμιση

Κατά το παρελθόν και ανά τακτά χρονικά διαστήματα έχουν διεξαχθεί διαβουλεύσεις με διάφορους κοινωνικούς εταίρους. Επιπλέον, διεξήχθη ηλεκτρονική δημόσια διαβούλευση από 23/7/2015 μέχρι 31/7/2015 για την εθνική επικοινωνιακή πολιτική στο orengon.gr, όπου υποβλήθηκαν σχόλια και προτάσεις σχετικές με τις προτεινόμενες ρυθμίσεις.

9.2. Περιγράψτε αναλυτικά τον τόπο, τον χρόνο και τη διάρκεια της διαβούλευσης, τους συμμετέχοντες σε αυτήν, και τη διαδικασία διαβούλευσης που επελέγη

Βλ. ανωτέρω 9.1

9.3. Αναφερθείτε στα αποτελέσματα της διαβούλευσης, αναφέροντας επιγραμματικά τις κυριότερες απόψεις που εκφράστηκαν υπέρ και κατά της προτεινόμενης ρύθμισης ή επιμέρους θεμάτων της

Σχετικά με το ανωτέρω θέμα παραπέμπουμε στην Έκθεση επί της Δημόσιας Διαβούλευσης.

9.4. Αναφέρατε τον σχεδιασμό που έχει γίνει για τον κοινωνικό διάλογο και τη διαβούλευση και στο στάδιο της εφαρμογής της προτεινόμενης ρύθμισης.

Οι ρυθμίσεις του νομοσχεδίου έχουν αποτελέσει αντικείμενο ευρύτατου κοινωνικού διαλόγου, όχι μόνο μέσω της δημόσιας διαβούλευσης, αλλά και μέσω της υποβολής γραπτών προτάσεων και συναντήσεων του επισπεύδοντος Υπουργού με εκπροσώπους θεσμικών φορέων και επαγγελματικών ενώσεων.

Έκθεση Δημόσιας Διαβούλευσης για το σχέδιο νόμου

«Αδειοδότηση παρόχων περιεχομένου επίγειας ψηφιακής τηλεοπτικής ευρυεκπομπής ελεύθερης λήψης - Ίδρυση συνδεδεμένης με την ΕΡΤ Α.Ε. ανώνυμης εταιρίας για την ανάπτυξη δικτύου επίγειας ψηφιακής ευρυεκπομπής - Ρύθμιση θεμάτων Εθνικής Επιτροπής Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων (Ε.Ε.Τ.Τ) - Εθνική Επικοινωνιακή Πολιτική, Οργάνωση της Επικοινωνιακής Διπλωματίας - Σύσταση Εθνικού Κέντρου Οπτικοακουστικών Μέσων και Επικοινωνίας και Μητρώου Επιχειρήσεων Ηλεκτρονικών Μέσων Ενημέρωσης.- τροποποίηση διατάξεων Ν. 4070/2012 (ΦΕΚ Α΄ 82/2012) και άλλες διατάξεις»

Η διαβούλευση επί των διατάξεων του νομοσχεδίου έγινε σε δύο φάσεις.

Για τα Κεφάλαια Α΄ –Β΄ – Γ΄ και Δ΄

Κατόπιν της προσκλήσεως του Υπουργού Επικρατείας, του Υπουργού Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού και του Υπουργού Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων για τη συμμετοχή των πολιτών και των φορέων στη διαδικασία της δημόσιας ηλεκτρονικής διαβούλευσης, η οποία άρχισε στις 22 Ιουλίου 2015, 15:00 και ολοκληρώθηκε στις 8 Σεπτεμβρίου 2015, 09:00, δημοσιεύθηκαν επ΄ αυτής συνολικά 177 σχόλια. Συνεπεία της αξιολόγησης των σχολίων οι συντάκτες του νομοσχεδίου έλαβαν υπόψη τις εποικοδομητικές προτάσεις που εμπεριέχονταν σε αυτά και έχουν ήδη προβεί σε σχετικές τροποποιήσεις επί των διατάξεων του σχεδίου νόμου.

Τα κατ΄ άρθρο αναρτημένα σχόλια στα τέσσερα πρώτα κεφάλαια αποτυπώνονται στον ακόλουθο πίνακα:

Άρθρο 1	21 σχόλια	Άρθρο 12	0 σχόλια
Άρθρο 2	17 σχόλια	Άρθρο 13	4 σχόλια
Άρθρο 3	4 σχόλια	Άρθρο 14	8 σχόλια
Άρθρο 4	11 σχόλια	Άρθρο 15	6 σχόλια
Άρθρο 5	4 σχόλια	Άρθρο 16	12 σχόλια
Άρθρο 6	8 σχόλια	Άρθρο 17	5 σχόλια
Άρθρο 7	4 σχόλια	Άρθρο 18	2 σχόλια
Άρθρο 8	22 σχόλια	Άρθρο 19	4 σχόλια

Άρθρο 9	28 σχόλια	Άρθρο 20	1 σχόλιο
Άρθρο 10	1 σχόλιο	Άρθρο 21	8 σχόλια
Άρθρο 11	6 σχόλια	Άρθρο 22	1 σχόλιο

Οι συμμετέχοντες στη διαδικτυακή διαβούλευση ήταν πολίτες, σωματεία εργαζόμενων, περιφερειακοί τηλεοπτικοί σταθμοί, επιχείρηση εκμετάλλευσης δικτύου ψηφιακής ευρυεκπομπής, καθώς και φορείς και αρχές που σχετίζονται με τη λειτουργία της επίγειας ψηφιακής τηλεόρασης στη χώρα μας.

Τα περισσότερα σχόλια που υπεβλήθησαν στο πρώτο άρθρο ήταν επί της αρχής και ως προς τούτο διατυπώνονται αφενός διαπιστώσεις ως προς την αναγκαιότητα της αδειοδότησης των ψηφιακών καναλιών και αφετέρου συνολικές παρατηρήσεις επί του νομοσχεδίου. Ζήτημα που απασχόλησε αρκετά σχόλια και σχετίζεται με τη ρυθμιστική διάταξη του άρθρου αυτού αποτελεί η πληθυσμιακή κάλυψη που θα οφείλουν οι αδειοδοτηθέντες πάροχοι περιεχομένου να καλύπτουν με το εκπεμπόμενο σήμα τους καθώς και τα προβλήματα που υφίστανται σήμερα σε πολλές περιοχές της χώρας, τα οποία στερούνται της δυνατότητας λήψης των ψηφιακά μεταδιδόμενων τηλεοπτικών σταθμών. Παράλληλα τέθηκε από αρκετά σχόλια ο προβληματισμός της αναντιστοιχίας των Περιφερειακών Ζωνών που καθορίζει ο ισχύων Χάρτης Συχνοτήτων με τις γεωγραφικές και διοικητικές περιφέρειες. Η πρόβλεψη της δυνατότητας τροποποίησης του ισχύοντος Χάρτη Συχνοτήτων αποσκοπεί ακριβώς στην αποτελεσματική αντιμετώπιση των προβληματικών αυτών καταστάσεων. Περαιτέρω ως προς τον προβληματισμό που τίθεται για το ότι δεν προβλέπεται με το σχέδιο νόμου η αδειοδότηση των ραδιοφωνικών σταθμών, αυτή θα γίνει σε ύστερο χρόνο αυτοτελώς. Επίσης, αναφορικά με τον έλεγχο της τήρησης των προϋποθέσεων συμμετοχής/αδειοδότησης (ελάχιστο κεφάλαιο, προσωπικό, τεχνικές προδιαγραφές κλπ.) από τα υπό σύσταση νομικά πρόσωπα, επισημαίνεται ότι το νομοσχέδιο προβλέπει συγκεκριμένη προθεσμία συμμόρφωσης, η άκαρπη πάροδος της οποίας επιφέρει ανάκληση της χορηγηθείσας άδειας.

Στο **δεύτερο άρθρο** με τα υποβληθέντα σχόλια τίθενται προβληματισμοί ιδίως ως προς τον τρόπο καθορισμού του αριθμού των ανά κατηγορία προκυρησσόμενων αδειών και της τιμής εκκίνησης για καθεμία από αυτές, που γίνονται δυνάμει υπουργικών αποφάσεων. Ως προς το πρώτο σκέλος (αριθμός αδειών) προστέθηκε ότι ο αριθμός των αδειών θα προκύψει και κατόπιν δημόσιας διαβούλευσης ώστε και με την παράλληλη γνωμοδότηση του ΕΣΡ να προκύψει ο αριθμός των αδειών που θα χορηγηθούν, ενώ ως προς το δεύτερο σκέλος (τιμή εκκίνησης) υφίσταται τόσο αποφασιστική αρμοδιότητα του Υπουργού Οικονομικών όσο και γνωμοδοτική του ΕΣΡ, προκειμένου να διασφαλισθεί η αναλογία της τιμής εκκίνησης με τη δημοπρατούμενη ανά κατηγορία άδεια. Η οικονομική βιωσιμότητα των αδειοδοτούμενων παρόχων περιεχομένου αποτελεί βασικό μέλημα της όλης διαδικασίας και θα πρέπει να αποτελεί καθοριστικό παράγοντα της αδειοδότησης και κατ'επέκταση του αριθμού των αδειών. Ως προς τα σχόλια που αφορούν τη διάρκεια των χορηγούμενων αδειών και ότι αυτές θα πρέπει να βρίσκονται σε αντιστοιχία με τη διάρκεια της άδειας χρήσης των ψηφιακών συχνοτήτων, θεωρούμε ότι η 10ετής διάρκεια αποτελεί το χρονικό διάστημα που μπορεί να συμβιβάσει την διασφάλιση της επένδυσης των αδειούχων με την μεταβλητότητα των ψηφιακών τεχνολογικών εξελίξεων και την επιρροή αυτών στο ραδιοηλεκτρονικό χώρο. Τέλος τεχνικές παρατηρήσεις που αφορούσαν την δικτύωση μεταξύ τηλεοπτικών εκπομπών και της χρήσης διαύλων συχνοτήτων λήφθηκαν υπόψη.

Στο **τρίτο άρθρο** υποβλήθηκαν σχόλια που αφενός επιδοκιμάζουν τη νομοθετική πρόβλεψη που δίνει τη δυνατότητα στους ΟΤΑ να συμμετέχουν στη διαδικασία αδειοδότησης παρόχων περιεχομένου και αφετέρου επισημαίνουν ιδιαιτερότητες που αφορούν τη εν γένει λειτουργία των δημοτικών επιχειρήσεων καθώς και θέματα προσωπικού και οικονομικά.

Τα σχόλια που υποβλήθηκαν στο **τέταρτο άρθρο** αφορούσαν κυρίως τον καθορισμό με κοινή υπουργική απόφαση του μετοχικού κεφαλαίου των παρόχων περιεχομένου περιφερειακής εμβέλειας και την πρόβλεψη για τη μη

δυνατότητα να υπολείπονται τα ίδια κεφάλαια της υποψήφιας εταιρίας του ελάχιστου απαιτούμενου μετοχικού κεφαλαίου ανά κατηγορία άδειας. Ο ειδικότερος καθορισμός του μετοχικού κεφαλαίου των περιφερειακής εμβέλειας παρόχων περιεχομένου θα γίνει αφού ληφθούν υπόψη πληθυσμιακά και οικονομικά κριτήρια. Η αυστηροποίηση δε που γίνεται δυνάμει της συγκεκριμένης διάταξης για τη διατήρηση του μετοχικού κεφαλαίου και κατ' επέκταση των ιδίων κεφαλαίων καθόλη τη διάρκεια της άδειας επιβάλλεται και για λόγους δημοσίου συμφέροντος και προς αποφυγή επανάληψης των οικονομικών δυσλειτουργιών που παρουσιάστηκαν κατά το παρελθόν στις επιχειρήσεις του ραδιοτηλεοπτικού χώρου.

Η καθιερούμενη με τη διάταξη του **πέμπτου άρθρου** υποχρέωση ονομαστικοποίησης των μετοχών των υποψήφιας προς αδειοδότηση εταιριών επιδοκιμάστηκε από υποβληθέν σχόλιο, ενώ από άλλα σχόλια ασκήθηκε κριτική ότι με τη διάταξη της παραγράφου 4 του άρθρου αυτού, με την οποία απαλλάσσονται οι εισηγμένες στο Χρηματιστήριο εταιρίες από την υποχρέωση ονομαστικοποίησης, δημιουργείται εξαίρεση που αναιρεί το σκοπό της συγκεκριμένου άρθρου.

Τα περισσότερα σχόλια που υποβλήθηκαν στο **έκτο άρθρο** αφορούσαν την ανάγκη καθιέρωσης ασυμβίβαστης ιδιότητας των μετόχων και των διοικητικών οργάνων των υποψηφίων με την αντίστοιχη ιδιότητα σε εταιρία που συνάπτει δημόσιες συμβάσεις, λαμβανομένων δε υπόψη προστέθηκε σχετική παράγραφος υπ' αριθμ. 4 στο άρθρο αυτό που ρυθμίζει το σχετικό ασυμβίβαστο κατά τρόπο εναρμονισμένο με την ευρωπαϊκή νομοθεσία και νομολογία. Άλλα σχόλια αφορούσαν την αναγκαιότητα εξαίρεσης των μετόχων των περιφερειακής εμβέλειας παρόχων περιεχομένου από το ασυμβίβαστο των διαφημιστικών εταιριών καθώς και τον αποκλεισμό μετόχων που έχουν πτωχεύσει στο παρελθόν από την συμμετοχή σε υποψήφιο προς αδειοδότηση.

Τα σχόλια που αφορούσαν το **έβδομο άρθρο** σχετίζονταν αφενός με την δυνατότητα που παρέχεται στους αδειοδοτούμενους παρόχους περιεχομένου να καλύψουν τις υποχρεώσεις του ως προς τον τεχνολογικό εξοπλισμό και

την κτηριακή υποδομή (στην περίπτωση που δεν τα διέθεταν) εντός εξαμήνου από τη χορήγηση της σχετικής άδειας και αφετέρου την έλλειψη δυνατότητας ουσιαστικού τεχνικού ελέγχου από το ΕΣΡ λόγω της αντίστοιχης ελλείψεως τεχνικού προσωπικού.

Στο **όγδοο άρθρο** υποβλήθηκαν αρκετά σχόλια που αφορούν τη διάρθρωση του προγράμματος των παρόχων περιεχομένου με αρκετές προτάσεις για την διασφάλιση προβολής ποιοτικών εκπομπών και πολυφωνικής και αντικειμενικής ενημέρωσης. Υπάρχουν σχόλια που επικρίνουν το περιεχόμενο των ήδη λειτουργούντων τηλεοπτικών σταθμών (και κυρίως των περιφερειακών) τα οποία καλύπτουν μεγάλο μέρος του προγράμματος με τηλεπωλήσεις. Σχετικά θα πρέπει να διευκρινιστεί ότι υφίσταται ήδη ρυθμιστικό πλαίσιο για τη διάρκεια και τις ώρες προβολής των θυρίδων τηλεπώλησης που θα εφαρμοστεί και για τους αδειοδοτηθέντες παρόχους περιεχομένου, αρμόδιο δε για τον έλεγχο τήρησης του πλαισίου αυτού είναι το ΕΣΡ, όπως και για την έλεγχο τήρησης των διατάξεων που αφορούν το χρόνο διαφημίσεων και την ποσόστωση αυτού στο ημερήσιο και ωριαίο πρόγραμμα. Επιπρόσθετα τίθενται προβληματισμοί για την προσβασιμότητα των κωφών και βαρήκων με προφορικό λόγο στο τηλεοπτικό περιεχόμενο.

Στο **ένατο άρθρο** αρκετά σχόλια διατύπωναν προβληματισμό ως προς την αυστηρότητα του ελάχιστου αριθμού απασχολούμενου προσωπικού των υποψηφίων προς αδειοδότηση, δεδομένης της συνεχιζόμενης οικονομικής κρίσης και της μείωσης εσόδων των επιχειρήσεων ΜΜΕ λόγω συρρίκνωσης της διαφημιστικής δαπάνης, ιδιαίτερα των περιφερειακών τηλεοπτικών σταθμών νησιωτικών περιοχών.

Επισημάνθηκε επίσης η ανάγκη ελέγχου της τήρησης των κανόνων της εργατικής νομοθεσίας (καταβολή ασφαλιστικών εισφορών κλπ.) από τους υποψηφίους προς αδειοδότηση και μετά την κατακύρωση του διαγωνισμού.

Υποβλήθηκαν περαιτέρω σχόλια αναφορικά με τις κατηγορίες ειδικοτήτων (π.χ. δημοσιογράφοι, τεχνικοί, διοικητικοί κλπ.) που θα πρέπει να διαθέτει το ελάχιστο απασχολούμενο προσωπικό των υποψηφίων και η αποτροπή της πρακτικής

«δανεισμού» προσωπικού, προκειμένου να διασφαλίζεται η ποιότητα του εκπεμπόμενου προγράμματος.

Στο **δέκατο άρθρο** το μοναδικό σχόλιο, που αφορούσε τη μειωμένη αποδεικτική ισχύ της υπεύθυνης δήλωσης των υποψηφίων περί μη χορήγησης δανείων, ελήφθη υπόψη και αντικαταστάθηκε από σχετική τραπεζική βεβαίωση/ενημερότητα.

Στο **ενδέκατο άρθρο** κάποια σχόλια αφορούσαν λεπτομέρειες της διαδικασίας διενέργειας του πλειοδοτικού διαγωνισμού, η οποία όμως προβλέπεται από το παρόν νομοσχέδιο ότι θα ρυθμίζεται διεξοδικά με τη σχετική προκήρυξη του Ε.Σ.Ρ. Επίσης, επισημάνθηκε η ανάγκη επαρκούς δημοσιότητας της προκήρυξης του Ε.Σ.Ρ., δεδομένου ότι θα αφορά διεθνή ανοικτό διαγωνισμό. Το προτεινόμενο νομοσχέδιο προβλέπει την ανάρτηση της προκήρυξης στην ιστοσελίδα του Ε.Σ.Ρ. και της Γενικής Γραμματείας Ενημέρωσης και Επικοινωνίας στην ελληνική και αγγλική γλώσσα.

Σχετικά θα πρέπει να διευκρινιστεί ότι ο εν λόγω διαγωνισμός δεν αφορά τη σύναψη συμβάσεων δημοσίων έργων ή προμηθειών που υπόκεινται σε ειδικό ρυθμιστικό πλαίσιο (εθνικό και ενωσιακό) και ως προς τις υποχρεώσεις δημοσιότητας.

Στο **δωδέκατο άρθρο** δεν υποβλήθηκαν σχόλια.

Στο **δέκατο τρίτο άρθρο** προτείνεται για την διεξαγωγή της δημοπρασίας το αρμόδιο Ε.Σ.Ρ. να αντλήσει οφέλη από την τεχνογνωσία της Ε.Ε.Τ.Τ. στον τομέα αυτό. Επίσης, προτείνεται να ληφθεί υπόψη η φήμη και πελατεία των υφιστάμενων σταθμών που συνιστά σημαντικό περιουσιακό στοιχείο. Περαιτέρω, προτάθηκε ο ορισμός υψηλότερης τιμής εκκίνησης για υποψηφίους των οποίων το πρόγραμμα θα αφορά αποκλειστικά τηλεπωλήσεις.

Στο **δέκατο τέταρτο άρθρο** τα περισσότερα σχόλια επικεντρώθηκαν στην πρόβλεψη του νομοσχεδίου περί υποχρέωσης του αδειοδοτούμενου για πληθυσμιακή κάλυψη τουλάχιστον 98% της παραχωρηθείσας περιφερειακής ζώνης, ως εισάγουσας αυστηρότερη πρόβλεψη από την αντίστοιχη υποχρέωση του υφιστάμενου ψηφιακού παρόχου δικτύου (Digea A.E.), η οποία προϋποθέτει και τροποποίηση

του ισχύοντος Χάρτη Συχνότητων. Οι εν λόγω επισημάνσεις λήφθηκαν υπόψη και προβλέπεται πλέον ότι

Επίσης επισημάνθηκε ότι ο όρος «περιοχή εμβέλειας» ενδέχεται να οδηγήσει σε παρανοήσεις και πρέπει να αντικατασταθεί από τον όρο «Περιφερειακή Ζώνη» που έχει χρησιμοποιηθεί και στον ισχύοντα Χάρτη Συχνότητων, παρατήρηση που έγινε δεκτή.

Στο **δέκατο πέμπτο** άρθρο τα σχόλια αφορούσαν κυρίως την προσθήκη επιπλέον λόγων ανάκλησης της χορηγηθείσας άδειας, όπως την παράβαση των διατάξεων της νομοθεσίας περί πνευματικών δικαιωμάτων, των γενικών αρχών ραδιοτηλεοπτικών μεταδόσεων, των κωδίκων δημοσιογραφικής δεοντολογίας κ.α.

Επίσης, προτάθηκε ως λόγος ανάκλησης η μη χρήση της άδειας εντός ορισμένου χρονικού διαστήματος.

Σχετικά θα πρέπει να διευκρινιστεί ότι οι αναφερόμενοι στην αρχική μορφή του άρθρου λόγοι ανάκλησης ήταν ενδεικτικοί, σύμφωνα με την διατύπωση «*ανάκληση της άδειας ... χωρεί ..., ιδίως στις ακόλουθες περιπτώσεις...*», ενώ και η παρ. 11 του άρθρου 14 αναφέρει ότι «*η παράβαση των όρων της άδειας ελέγχεται από το Ε.Σ.Ρ....*».

Σε κάθε περίπτωση, προστέθηκαν για λόγους σαφήνειας και άλλοι λόγοι ανάκλησης, οι οποίοι αφορούν κυρίως την μη συμμόρφωση με τους όρους αδειοδότησης και την μη εμπρόθεσμη υποβολή δικαιολογητικών των υπό σύσταση νομικών προσώπων/υποψηφίων.

Άρθρο 16 : περί σύστασης και λειτουργία της « ΕΡΤ Δίκτυο Επίγειας Ψηφιακής Ευρυεκπομπής – ERTnet ΑΕ”

Έχει λάβει συγκριτικά το μεγαλύτερο αριθμό σχολίων πολιτών οι οποίοι στην πλειοψηφία τους αναφέρονται σε τεχνικά θέματα εκπομπής και λειτουργίας της πλατφόρμας της DIGEA Α.Ε. και των ιδιωτικών καναλιών και λιγότερο στη συγκεκριμένη ρύθμιση του νομοσχεδίου. Μεταξύ άλλων, προτείνουν :

-μέγιστο επίπεδο δανεισμού (ξένα /ιδία κεφάλαια), κοινό, για όλα τα ιδιωτικά κανάλια κι επιπλέον κάλυψη αναγκών χρηματοδότησης μόνο με αύξηση μετοχικού

κεφαλαίου. Έτσι θα διασφαλιστεί ο έλεγχος της πολιτείας ως προς τυχόν ύποπτες πηγές χρηματοδότησης

-Υποχρεωτική κερδοφορία ειδησεογραφικών τμημάτων των ιδιωτικών καναλιών, τουλάχιστον για 2 έως 3 έτη μέσα στην πενταετία. Με αυτό το μέτρο, κατά την άποψη του συντάκτη, το κανάλι θα διατηρεί τις απαραίτητες και μόνο ενημερωτικές εκπομπές, θα λειτουργεί με καθαρά οικονομικά κριτήρια και όχι με σκοπό τον επηρεασμό των πολιτικών φορέων και της κοινής γνώμης.

- Στη νέα πλατφόρμα, ή στην υπάρχουσα της Digea AE, να ενσωματωθεί η επιλογή θέασης περιφερειακών καναλιών και όλα τα σήματα να καταλήγουν στα Κέντρα Εκπομπής μέσω οπτικών ινών OTE ή μέσω δορυφόρου και όχι μέσω radio link, για καλύτερη ποιότητα. Να επιλεγεί η μετάδοση μέσω QAM 16 αντί του QAM 64 που χρησιμοποιεί τώρα η EPT καθώς επιτρέπει ισχυρότερο σήμα και λιγότερους πομπούς. Να πραγματοποιείται η μετάδοση HD και SD ταυτόχρονα όπου το bandwidth το επιτρέπει και να υπάρχει back up σε όλη τη γραμμή μετάδοσης.

-Να γίνει σοβαρή μελέτη και ανακατανομή για τις περιπτώσεις αλληλοκάλυψης από διαφορετικά κέντρα εκπομπής στις ίδιες συχνότητες (αναφέρονται παραδείγματα σε Βόρειο Αιγαίο και Θεσσαλία)

Επί της ουσίας της διάταξης, ένας συμμετέχων αμφισβητεί την ανεξαρτησία του νέου ΔΣ το οποίο θα ορίζεται με αποφάσεις υπουργών και λόγω της σύστασης της νέας εταιρείας ως θυγατρικής της EPT. Η ανωτέρω δεύτερη παρατήρηση έγινε δεκτή και απαλείφθηκε η σχετική πρόβλεψη, ενισχύοντας την αυτονομία και ανεξαρτησία του νέου φορέα.

Η Digea-Ψηφιακός Πάροχος ΑΕ σημειώνει :

“α) Χωρίς να γίνεται εν προκειμένω αναφορά στις προβλέψεις της παρ. 11 του άρθρου 2 του ν. 4173/2013, ως ισχύει, επισημαίνεται η έλλειψη οποιασδήποτε ρύθμισης αναφορικά με το τεχνικοοικονομικό μοντέλο τιμολόγησης που θα υποχρεούται να εφαρμόζει η συνδεδεμένη εταιρεία, καλύπτοντας μάλιστα γεωγραφικά το σύνολο της Επικράτειας (κατ’ άρθρο 2 παρ. 5 ν. 4324/2015). Απαιτείται η εισαγωγή συγκεκριμένης ρύθμισης.

β) Επιπλέον, η πρόβλεψη ότι η ως άνω εταιρεία «... υπάγεται στον ρυθμιστικό έλεγχο της αρμόδιας αρχής κατά την κείμενη νομοθεσία» είναι ασαφής και πρέπει να προσδιορισθεί η εν λόγω ελεγκτική/ρυθμιστική αρχή (π.χ. Ε.Ε.Τ.Τ.).”

Τέλος η ΕΕΤΤ κάνει τις εξής παρατηρήσεις :

“ Δεδομένου ότι η νέα επιχείρηση θα είναι ανταγωνιστική άλλων δικτύων επίγειας ψηφιακής ευρυεκπομπής, θα πρέπει να διασφαλισθεί ότι οι διατάξεις του Άρθρου 16 και ειδικότερα το γεγονός ότι η Εταιρία είναι θυγατρική Δημόσιας Επιχείρησης (ΕΡΤ Α.Ε.) δεν δημιουργούν θέματα κρατικών ενισχύσεων και ότι ακολουθείται η προβλεπόμενη διαδικασία από την ΕΕ εφόσον τίθεται θέμα εφαρμογής της.

Άρθρο 16. Παρ. 4

1. Προτείνεται οι ρυθμίσεις της παρούσας παραγράφου να μην περιλαμβάνονται στον ιδρυτικό Νόμο της Εταιρίας.

2. Οι υποχρεώσεις της Εταιρίας για την ανάπτυξη και λειτουργία δικτύου ψηφιακής ευρυεκπομπής και η παροχή υπηρεσιών πολυπλεξίας και μεταφοράς περιεχομένου κλπ. αποτελούν αντικείμενο του δικαιώματος χρήσης ραδιοσυχνοτήτων που θα της χορηγηθεί εφόσον επιτύχει σε σχετική διαγωνιστική διαδικασία όπως ορίζεται στο Άρθρο 80 παρ. 1 εδαφ. στ του Ν.4070.

3. Ειδικότερα σε ό,τι αφορά την κάλυψη που περιγράφεται στην παρ. 4α και στην περίπτωση που παραμείνουν οι εν λόγω προβλέψεις, αυτές πρέπει να είναι συμβατές με τις υποχρεώσεις κάλυψης των παρόχων περιεχομένου που προβλέπονται στο παρόν Σχέδιο Νόμου τόσο σε εθνικό όσο και σε περιφερειακό επίπεδο. Δεν αναφέρεται ποσοστό κάλυψης. Εφόσον υπάρχει υποχρέωση να ακολουθήσει το χάρτη συχνοτήτων, υπάρχει τελικά δυνατότητα για κάλυψη χαμηλότερη του 98% της γεωγραφικής έκτασης;”

Τα ανωτέρω σχόλια έγιναν εν μέρει δεκτά και οι αντίστοιχες διατάξεις τροποποιήθηκαν ως εξής : Η παρ. 3α διαμορφώνεται ως εξής : “ 3. Σκοπός της Εταιρίας είναι η άσκηση ενδεικτικά των ακόλουθων δραστηριοτήτων: α. Η εγκατάσταση, λειτουργία, συντήρηση, εκμετάλλευση, διαχείριση και ανάπτυξη δικτύου μετάδοσης (διανομής) σημάτων επίγειας ψηφιακής ευρυεκπομπής με χρήση συχνοτήτων σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο, για τη μεταφορά προγραμμάτων περιεχομένου, για την εκπομπή ραδιοτηλεοπτικού σήματος, σύμφωνα με τον Χάρτη Συχνοτήτων. Το εδάφιο β΄ της παραγράφου 3 και η παράγραφος 17 του άρθρου 21 του Ν.4070/2012 (ΦΕΚ Α΄82) εφαρμόζονται για τη

λειτουργία της εταιρίας ως παρόχου δικτύου για τη μετάδοση ραδιοηλεκτρονικών προγράμματος προς εκπλήρωση σκοπών δημοσίου συμφέροντος, ενώ για τη μετάδοση προγραμμάτων τρίτων εφαρμόζονται οι λοιπές διατάξεις του άρθρου 21 του Ν.4070/2012 “. Αντιστοίχα απαλείφθηκε το δεύτερο εδάφιο της υπό 3ε.

Άρθρο 17 : λειτουργία της ΕΕΤΤ

Η Ομοσπονδία Εργαζομένων Ανεξαρτήτων Αρχών εκφράζει την ανησυχία της για την ανεξαρτησία της ΕΕΤΤ και ζητεί την υπαγωγή της και τη λογοδοσία της στη Βουλή και όχι στον εκάστοτε Υπουργό (Παρόμοιο προβληματισμό εκφράζει σε άλλο σχόλιο και ο συλλογος ειδικών επιστημόνων στην ΕΕΤΤ). Ειδικότερα , εισηγούνται την υπαγωγή της διαδικασίας επιλογής των μελών της στις προβλέψεις του ν.4325/2015 που αφορούν σε ΑΣΕΠ και στο ΣτΠ, αλλά και υποχρεωτική συμμετοχή εργαζομένων στη Διοίκηση, καθώς και εισηγήσεις εκπροσώπων κοινωνικών φορέων.

Προκρίνουν για την αποφυγή δυσλειτουργίας, σε περίπτωση παραίτησης ή αποχώρησης μέλους της Επιτροπής, εφόσον τα λοιπά μέλη επαρκούν για το σχηματισμό απαρτίας, η ΕΕΤΤ να συνεχίζει να έχει νόμιμη συγκρότηση. Τέλος να παραμείνει σε ισχύ η παρ.6 του αρ.6 ν.4070/2012 που προβλέπει την παροχή νομικής προστασίας στα μέλη του προσωπικού για πράξεις ή παραλείψεις κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους, καθώς αποτελεί ελάχιστο στοιχείο εργασιακής ασφάλειας.

Ο Σύλλογος Ειδικών επιστημόνων στην ΕΕΤΤ, σε σχόλιό του εκφράζει τον προβληματισμό του για δραστικό περιορισμό της ανεξαρτησίας της Επιτροπής σε αντίθεση με τα οριζόμενα ειδικώς στις Οδηγίες 2009/140/ΕΚ, 2002/21/ΕΚ και 2002/20/ΕΚ, αναφερόμενος στον κίνδυνο εκκίνησης διαδικασίας ενώπιον των Ευρωπαϊκών δικαστηρίων σε βάρος της Ελλάδας. Κατά την κρίση τους,

« Οι περιορισμοί της ανεξαρτησίας της ΕΕΤΤ που εισάγει το άρθρο 17 συντελούνται ιδίως από: ...

α. τη συνέχιση επιλογής του Προέδρου και των Αντιπροέδρων από το Υπουργικό Συμβούλιο, ύστερα από πρόταση του Αναπληρωτή Υπουργού Οικονομίας, Υποδομών, Ναυτιλίας και Τουρισμού και γνώμη της Επιτροπής Θεσμών και Διαφάνειας της Βουλής και των υπολοίπων Μελών της ΕΕΤΤ από τον Αναπληρωτή

Υπουργό Οικονομίας, Υποδομών, Ναυτιλίας και Τουρισμού.
 β. την εισαγωγή εποπτείας της ΕΕΤΤ από τον Αναπληρωτή Υπουργό Οικονομίας, Υποδομών, Ναυτιλίας και Τουρισμού (τελευταίο εδάφιο παρ. 1)
 γ. την απόσυρση της ισχύουσας διάταξης του άρθρου 6, παρ. 2 του Ν.4070/2012 που ορίζει ότι «Η Ε.Ε.Τ.Τ. ... ενεργεί ανεξάρτητα και δεν ζητά ούτε λαμβάνει οδηγίες από κανέναν άλλον φορέα σε σχέση με την εκτέλεση των καθηκόντων που της ανατίθενται. Κατά την άσκηση των καθηκόντων της που ορίζονται στο άρθρο 12 σημεία κ' και λστ' η Ε.Ε.Τ.Τ. ενεργεί ανεξάρτητα και κατά παρέκκλιση των κείμενων διατάξεων.»

δ. την απόσυρση του όρου «πλήρης» από τη διοικητική και οικονομική αυτοτέλεια της ΕΕΤΤ και την προσωπική και λειτουργική ανεξαρτησία που απολαμβάνουν τα μέλη της σε σχέση με τα οριζόμενα από τις ισχύουσες διατάξεις

ε. την εισαγωγή υποχρέωσης γνωστοποίησης στον Αναπληρωτή Υπουργό Οικονομίας, Υποδομών, Ναυτιλίας και Τουρισμού κάθε εγγράφου της ΕΕΤΤ (παρ. 4)»

Προτείνουν και αυτοί την επιλογή των μελών της Ολομέλειας από επιτροπή της βουλής, την υποβολή υποψηφιοτήτων μέσω ανοικτής δημόσιας πρόσκλησης, τη συμμετοχή εργαζομένων στη Διοίκηση καθώς την υποβολή εισηγήσεων από κοινωνικούς φορείς. Ζητούν δε την επιβολή ηλικιακών ορίων για όλα τα μέλη της ΕΕΤΤ.

Αντιδρούν στην εποπτεία του, ήδη, Υπουργού ΥΠΟΜΕΔι ως αντίθετη στη θεσμική ανεξαρτησία της ΕΕΤΤ και ζητούν τη υποχρέωση λογοδοσίας μόνο στην κοινοβουλευτική επιτροπή Θεσμών και Διαφάνειας. Στο ίδιο πλαίσιο θεωρούν ότι είναι και πρακτικά ανεφάρμοστη η κοινοποίηση κάθε εγγράφου στον Υπουργό και προκρίνουν τον περιορισμό μόνον στα έγγραφα που αιτούνται από αυτόν.

Τέλος, στο πνεύμα του ν.4325/2015 εισηγούνται και αυτοί την συνέχεια της νομικής προστασίας των μελών της επιτροπής και όσον αφορά στη νόμιμη συγκρότηση αυτής, ακόμη και σε περίπτωση απώλειας ή παραίτησης μέλους αυτής, προτείνουν την εισαγωγή της ακόλουθης διάταξης :

«Σε περίπτωση που ο Πρόεδρος, οι Αντιπρόεδροι και τα μέλη της ΕΕΤΤ εκλείψουν ή αποχωρήσουν για οποιονδήποτε λόγο ή παραιτηθούν ή απωλέσουν την ιδιότητα, βάσει της οποίας ορίστηκαν, η ΕΕΤΤ συνεχίζει να έχει νόμιμη συγκρότηση μέχρι τον διορισμό νέων, εφόσον τα λοιπά μέλη επαρκούν για τον σχηματισμό απαρτίας. Στην

περίπτωση αυτή, εφόσον ο Πρόεδρος εκλείψει ή αποχωρήσει για οποιονδήποτε λόγο ή παραιτηθεί ή απωλέσει την ιδιότητα, βάσει της οποίας ορίστηκε, τα καθήκοντα του Προέδρου ασκούνται από τους Αντιπροέδρους ή σε περίπτωση ελλείψεώς τους από μέλος που ορίζεται από την Ολομέλεια της ΕΕΤΤ.»

Η ΕΕΤΤ σε σχόλιο της, διατυπώνει και εκείνη τις επιφυλάξεις της για τον περιορισμό της ανεξαρτησίας της και εκφράζει την αντίθεση της πρόβλεψης του ν.4070/2014 ότι η ΕΕΤΤ «είναι» ανεξάρτητη αρχή, με την παρούσα πρόβλεψη της παρ. 1 ότι «λειτουργεί ως» [ανεξάρτητη αρχή] σε σχέση με τις προαναφερθείσες κοινοτικές οδηγίες. Εκφράζει την αντίθεση της, ως προειρήθη στην εποπτεία από τον αρμόδιο Υπουργό και ζητά την επαναφορά του αρ.6 παρ.2 ν.4070/2012, ήτοι

«Η Ε.Ε.Τ.Τ. είναι ανεξάρτητη διοικητική αρχή με έδρα την Αθήνα και απολαμβάνει πλήρη διοικητική και οικονομική αυτοτέλεια, ενεργεί ανεξάρτητα και δεν ζητά ούτε λαμβάνει οδηγίες από κανέναν άλλον φορέα σε σχέση με την εκτέλεση των καθηκόντων που της ανατίθενται».

Στο ίδιο σκεπτικό διαφωνεί με την υποχρέωση γνωστοποίησης κάθε σχετικού εγγράφου στον αρμόδιο Υπουργό ως πράξη κατάλυσης της λειτουργικής ανεξαρτησίας της.

Οι ανωτέρω παρατηρήσεις έγιναν εν μέρει δεκτές και επέφεραν τις εξής τροποποιήσεις :

Το τελευταίο εδάφιο της πρώτης παραγράφου αντικαθίσταται ως εξής : *«Για την άσκηση των αρμοδιοτήτων του άρθρου 4 του ν. 4070/2012 η Ε.Ε.Τ.Τ. εποπτεύεται από τον Υπουργό Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων ».*

Επίσης το δεύτερο εδάφιο της παρ. 4 τροποποιείται ως εξής: *«Οι αποφάσεις, πράξεις και λοιπά διοικητικά ή μη έγγραφα της Ε.Ε.Τ.Τ. που αφορούν στην άσκηση των αρμοδιοτήτων του άρθρου 4 του ν. 4070/2012 γνωστοποιούνται στον Υπουργό Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων».*

Με βάση τις ανωτέρω διευκρινήσεις, προκύπτει ότι η αληθής βούληση των συντακτών δεν είναι η απώλεια της λειτουργικής ανεξαρτησίας της ΕΕΤΤ, αλλά η προσφορότερη ενημέρωση και ενάσκηση των καθηκόντων της πολιτειακής ηγεσίας στο πνεύμα του ν.4070/2012 με την αρωγή και απαραίτητη εξειδικευμένη συνδρομή της Επιτροπής.

Ως προς την αλλαγή της πειθαρχικής διαδικασίας, η ΕΕΤΤ σχολιάζει :

«Στο κείμενο του Σ/Ν έχει αφαιρεθεί η ρύθμιση της παραγράφου 4, του άρθρου 6, του ν.4070/2014.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ: Σύμφωνα με τη διαγραφείσα διάταξη: “Ο Πρόεδρος, οι Αντιπρόεδροι και τα μέλη της Ε.Ε.Τ.Τ. μπορούν να απολυθούν μόνον εφόσον δεν καλύπτουν πλέον τους απαιτούμενους όρους για την εκτέλεση των καθηκόντων τους, όπως αυτοί καθορίζονται επακριβώς και εκ των προτέρων στον παρόντα νόμο. Η απόφαση απόλυσής τους πρέπει να είναι πλήρως αιτιολογημένη, επί ποινή ακυρότητας και τους κοινοποιείται, πρέπει δε απαραίτητα να λαμβάνει δημοσιότητα κατά τη χρονική στιγμή της απόλυσής τους. Ομοίως, οι ίδιοι δικαιούνται να ζητήσουν τη δημοσίευσή της, σε περίπτωση που αυτό δεν θα συνέβαινε διαφορετικά». Επιπλέον, στην παρ 5 του επόμενου άρθρου 18, αναφέρεται: «Ως πειθαρχικά παραπτώματα θεωρούνται: α) ..., β) ..., γ) ... και δ) η ασυμβίβαστη και απάδουσα, προς το κύρος, αποστολή και σκοπό της ΕΕΤΤ ως Εθνικής Ρυθμιστικής Αρχής, διαγωγή.”

Η συνδυαζόμενη διαγραφή της παρ. 4, του άρθρου 6, του ν.4070/2012 με την εισαγωγή του σημείου (δ) στην παρ. 5, επιτρέπει ευρύτατη ερμηνεία ενώ δημιουργεί έλλειψη ασφάλειας δικαίου σε βάρος της ανεξαρτησίας της Αρχής.»

Τονίζει ότι ως προς τη ρύθμιση της παρ. 5 για τα μέλη της πλήρους και αποκλειστικής απασχόλησης που κατέχουν έμμισθη θέση στο Δημόσιο, επαρκεί η αναστολή άσκησης των καθηκόντων τους και όχι η απαλλαγή ή οποία καλύπτεται από τη ρύθμιση του εδαφ. α της εν λόγω παραγράφου. Η πρόταση αυτή έγινε δεκτή και απαλείφθηκε το γ εδάφιο της παρ.5

Συνηγορεί υπέρ της επαναφοράς της νομικής προστασίας των μελών της και θεωρεί ότι η πρόβλεψη της παρ.8 περί πενταετούς απαγόρευσης –μετά την αποχώρησή τους - άσκησης καθηκόντων αντίθετων στα συμφέροντα της ΕΕΤΤ, από μέλη της, πρέπει να περιοριστεί στην τριετία που ισχύει και για άλλες ανεξάρτητες Αρχές.

Καταλήγει ότι οι ρυθμίσεις της παρ.9 , εδαφ. α του Σ/Ν που επιτρέπουν στα μέλη της ΕΕΤΤ – δημοσίους λειτουργούς να απαλλάσσονται με ΚΥΑ από τα λοιπά υπηρεσιακά καθήκοντα τους , αλλά θα λαμβάνουν τις αποδοχές της προηγούμενης θέσης τους και ίσως και την αποζημίωση λόγω συμμετοχής στην ΕΕΤΤ, δημιουργούν μέλη πολλαπλών ταχυτήτων και αποτελούν διάκριση εις βάρος όσων θα ασκούν καθήκοντα αποκλειστικής απασχόλησης. Επιτρέπεται, με αυτό τον τρόπο, η

δημιουργία ειδικής κατηγορίας υπαλλήλων τους οποίους θα μπορεί να «ελέγχει» ο Υπουργός και τούτο αντιβαίνει στη λειτουργική ανεξαρτησία της Επιτροπής.

Στα δύο λοιπά σχόλια πολιτών, ο μεν πρώτος προτείνει ο δημόσιος υπάλληλος που απασχολείται στην ΕΕΤΤ να λαμβάνει μόνο τη μεγαλύτερη από τις 2 αμοιβές (είτε της προηγούμενης θέσης του, είτε της ΕΕΤΤ), ο δε δεύτερος, αφού εκφράζει την ανησυχία του για τον περιορισμό της ανεξαρτησίας της Επιτροπής, επίσης προτείνει τα μέλη –δημόσιοι υπάλληλοι μη αποκλειστικής απασχόλησης, να λαμβάνουν μόνο αποζημίωση για τις συνεδριάσεις της Επιτροπής

Αρ. 18 – Πειθαρχική διαδικασία για μέλη ΕΕΤΤ

Το ένα εκ των δύο σχολίων στην εν λόγω διάταξη ανήκει στην ΕΕΤΤ η οποία εκφράζει την αντίρρηση της στην πρόβλεψη της παρ. 3 περί σύστασης με ΚΥΑ νέου πειθαρχικού συμβουλίου. Θεωρεί ότι η πρόωρη λήξη της θητείας του ήδη λειτουργούντος πειθαρχικού Συμβουλίου, είναι αντίθετη στον ΚΔΔ (αρ.7) και στις αρχές της ίσης μεταχείρισης και του φυσικού δικαστή που διασφαλίζουν το Σ (αρ.8), ο Χάρτης Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ και το αρ.6 της ΕΣΔΑ. Αντίρρηση εκφράζουν και στις προβλέψεις της παρ.5 σχετικά με το είδος των πειθαρχικών παραπτώματων (κυρίως εδ.γ και δ), οι οποίες έχουν ως εξής :

«Πέραν της νομοτεχνικά ελλιπούς διατυπώσεως, η θεσμοθέτηση ως πειθαρχικών παράβάσεων των υπό γ' και δ' αναφερομένων, λόγω της ασαφούς διατυπώσεως (ιδίως η δ' περίπτωση) όσο και λόγω της ευρύτητάς της (ιδίως η γ' περίπτωση) καταλείπουν τη θύρα ανοιχτή σε μία επιλεκτική ή μη θεμελιωμένη ανάγνωση από τον Υπουργό των υποχρεώσεων των μελών της Ολομέλειας της ΕΕΤΤ ώστε να μπορεί να ζητήσει την πειθαρχική δίωξη όσων μελών ή και της Ολομέλειας στο σύνολό της, σε περίπτωση που δεν εξέδιδαν 'βολικές' γι' αυτόν θέσεις. Αυτό θα σημάνει το τέλος της λειτουργικής ανεξαρτησίας της Αρχής και την έναρξη μακράς αντιπαράθεσης με της αρχές της ΕΕ, παρότι εκπεφρασμένη βούληση της Κυβέρνησης, σύμφωνα με την αιτιολογική έκθεση, είναι η τήρηση του δικαίου της ΕΕ... Η ρύθμιση δε αυτή είναι εξαιρετικά ανησυχητική με δεδομένη τη ρύθμιση της επόμενης παραγράφου 6 του άρθρου 18».

Επίσης η ΕΕΤΤ αντιδρά και στην πρόβλεψη της παρ.6 που ορίζει ότι στην περίπτωση επιβολής της διοικητικής ποινής της επίπληξης για 2 παραπτώματα, το μέλος

εκπίπτει της θέσεως του, ρύθμιση που θεωρεί εξαιρετικά ανησυχητική σε συνδυασμό με την αμέσως προηγούμενη πρόβλεψη της παρ.5.

Τέλος η ΕΕΤΤ εκφράζει την αντίθεσή της και στην πρόβλεψη της παρ. 8 για την αυτεπάγγελτη έναρξη της πειθαρχικής διαδικασίας και την ευχέρεια οιοδήποτε να υποβάλλει σχετική καταγγελία καθώς τη θεωρεί βλαπτική για την ανεξαρτησία της και υπογραμμίζει την πιθανότητα, μέσω αυτής της διαδικασίας, ο Υπουργός ή «παρένθετο» πρόσωπο να οδηγήσει στο πειθαρχικό, μέλος, το οποίο δεν είναι αρεστό, ή «δυσαρεστέο» κάποιον δια της ψήφου του. Αντιτίθεται για τον ίδιο λόγο και στην έναρξη της πειθαρχικής διαδικασίας για τους αντιπροέδρους και μέλη της ΕΕΤΤ από τον Πρόεδρό της. Καταληκτικά αντιδρά στην, υπό Β, κατάργηση του ισχύοντος ΠΔ 140/2014, το οποίο ως τώρα ρύθμιζε την πειθαρχική διαδικασία και ζητά να παραμείνει η πρόβλεψη αυτού ότι *«η απώλεια της ιδιότητας του μέλους επιφέρει λήξη της (μη αρξάμενης) πειθαρχικής ευθύνης, εφόσον δεν είχε αρχίσει η πειθαρχική δίωξη»*.

Οι ανωτέρω παρατηρήσεις έγιναν εν μέρει δεκτές ενώ οι συντάκτες του νομοσχεδίου προχώρησαν και σε επιπλέον νομοτεχνικές προσθήκες για να επικαιροποιήσουν και να βελτιώσουν την πειθαρχική διαδικασία :

Η παρ. 5 που εξειδικεύει τις πειθαρχικά ελεγκτέες πράξεις ή παραλείψεις, μελών της Επιτροπής, τροποποιείται ως εξής : *«...δ) η αναξιοπρεπής ή ανάρμοστη συμπεριφορά σε σχέση με το κύρος, αποστολή και σκοπό της ΕΕΤΤ ως Εθνικής Ρυθμιστικής Αρχής, ε) η παραβίαση της αρχής της αμεροληψίας, στ) η απόκτηση οικονομικού οφέλους ή ανταλλάγματος προς όφελος του ιδίου του μέλους ή τρίτου προσώπου κατά την άσκηση των καθηκόντων του ή εξ αφορμής αυτών. Οι επιβαλλόμενες από το πειθαρχικό συμβούλιο, ποινές, είναι : α) έγγραφη επίπληξη και β) οριστική παύση...»*.

Περαιτέρω, οι συντάκτες του νομοσχεδίου, λαμβάνοντας σοβαρά υπόψη τις ανησυχίες των συμμετεχόντων στη διαβούλευση για την κίνηση της πειθαρχικής διαδικασίας από τρίτους, - αν και ο σκοπός των διατάξεων δεν αφορούσε στην έωλη και αστήρικτη διατύπωση πειθαρχικών κατηγοριών, αλλά στην ευχερέστερη ανακοίνωση πειθαρχικά ελεγκτέων συμπεριφορών από οιοδήποτε διατηρεί σχετικό έννομο συμφέρον -, τροποποιούν τις κάτωθι διατάξεις, καθιστώντας αποκλειστικό αρμόδιο για την έναρξη της πειθαρχικής δίωξης, το Πειθαρχικό Συμβούλιο και τον

Πρόεδρο αυτού και περιορίζοντας την αρμοδιότητα του Υπουργού, Μεταφορών και Δικτύων στην εκτέλεση των αποφάσεων τους.

Τέλος, για μεγαλύτερα εχέγγυα ανεξαρτησίας και λαβάνοντας υπόψη τις σχετικές συνταγματικές προβλέψεις, συνδέεται η αμετάκλητη απόφαση της ποινικής δικαιοσύνης με την πειθαρχική διαδικασία.

Ειδικότερα τα τρία πρώτα εδάφια της παρ. 8 του άρθρου τροποποιούνται ως εξής: «*Το πειθαρχικό συμβούλιο, επιλαμβάνεται της διώξεως κατόπιν έγγραφης ανακοίνωσης Δημόσιας Αρχής, του Υπουργού Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων ή της ΕΕΤΤ, χωρίς τη συμμετοχή του ελεγχόμενου μέλους. Ο Πρόεδρος του πειθαρχικού συμβουλίου, υποχρεούται να καλέσει σε προηγούμενη ακρόαση και παροχή εγγράφων εξηγήσεων το μέλος, με κλήση στην οποία γνωστοποιούνται οι αιτιάσεις η οποία επιδίδεται σε αυτό με δικαστικό επιμελητή....*».

Η παρ. 12 αντικαθίσταται ως εξής : « *Οι αποφάσεις του Πειθαρχικού Συμβουλίου είναι άμεσα εκτελεστές, κοινοποιούνται δε αμελλητί, επιμελεία του Προέδρου αυτού στον Υπουργό Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων προς εκτέλεσή τους* ».

Τέλος η παρ. 13 διαμορφώνεται ως εξής : «*Η πειθαρχική διαδικασία είναι αυτοτελής και ανεξάρτητη. Η ποινική δίκη δεν αναστέλλει την πειθαρχική διαδικασία, δύναται όμως το Πειθαρχικό Συμβούλιο δι'αποφάσεώς του, να διατάξει για εξαιρετικούς λόγους την αναστολή της πειθαρχικής διαδικασίας μέχρι πέρατος της ποινικής δίκης. Πραγματικά γεγονότα, όπως η ύπαρξη ή ανυπαρξία αυτών, τα οποία διαπιστώθηκαν δια τελεσιδικίου αποφάσεως ποινικού δικαστηρίου, λαμβάνονται υπόψη στη πειθαρχική διαδικασία, ουδόλως όμως κωλύεται εντεύθεν το πειθαρχικό συμβούλιο να εκδώσει απόφαση διαφορετική της ποινικής. Σε περίπτωση αμετάκλητου δικαστικής απόφασης ποινικού δικαστηρίου για αδίκημα σχετιζόμενο με παραβάσεις των άρθρων 7, 8 και 9 του Ν.4070/2012 ή για αδίκημα που συνεπάγεται κώλυμα διορισμού ή έκπτωση δημοσίου υπαλλήλου σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 3528/2007, εκδίδεται απόφαση του πειθαρχικού συμβουλίου με την οποία διαπιστώνεται η οριστική παύση του μέλους* ».

Στο έτερο, μοναδικό σχόλιο πολίτη, εκφράζεται η ανησυχία της πρόβλεψης της παρ 4 (ενν.5), εδ.γ που ορίζει ως πειθαρχικό παράπτωμα παράβαση κάθε πράξης κλπ του (τέως) ΑΝΥΠ ΥΠΟΜΕΔΙ ειδικά όταν αυτή είναι αντίθετη στο δίκαιο της ΕΕ.

Άρθρο 19 – Προσθήκη παρ. ιη στο αρ.80 ν.4070/2012 με την οποία δίδεται η δυνατότητα στον (τέως) ΑΝ ΥΠ ΥΠΟΜΕΔΙ να αφαιρεί από τον πάροχο δικτύου την εκμετάλλευση πολυπλέκτη όταν επί τετράμηνο δεν υφίσταται πλήρη εκμετάλλευση αυτού.

Η Digea – Ψηφιακός Πάροχος ΑΕ αντιδρά στην ως άνω πρόβλεψη η οποία θεωρεί ότι θίγει τα κατοχυρωμένα δικαιώματα της βάσει αποφάσεων της ΕΕΤΤ και μετά τη διενέργεια Ανοικτού Διεθνούς Διαγωνισμού. Ειδικότερα, υποστηρίζει:

«Πέραν τούτου, από τη στιγμή που ο αριθμός των παρόχων περιεχομένου (δηλ. των τηλεοπτικών σταθμών) που δικαιούνται να εκπέμπονται (πανελλαδικά και ανά Περιφερειακή Ζώνη, σε αντίστοιχους προκαθορισμένους πολυπλέκτες) καθορίζεται αποκλειστικά από το Ε.Σ.Ρ., υποχρέωση δε του παρόχου δικτύου (της Digea εν προκειμένω) είναι να τους εκπέμπει μέσω του δικτύου ψηφιακής τηλεόρασης που έχει νομίμως αναπτύξει (κατ' εφαρμογή του Χάρτη Συχνότητων Επίγειας Ψηφιακής Ευρυεκπομπής Τηλεοπτικού Σήματος, των σχετικών Αποφάσεων της Ε.Ε.Τ.Τ. και της νομοθεσίας περί ηλεκτρονικών επικοινωνιών), πώς είναι δυνατό να υπέχει ευθύνη και με ποια κριτήρια υπέχει ευθύνη ο πάροχος δικτύου για τυχόν «μη πλήρη» εκμετάλλευση του δικτύου του/του πολυπλέκτη και να θίγονται για τον λόγο αυτό κατοχυρωμένα δικαιώματά του; Χαρακτηριστικά αναφέρεται ότι υπάρχουν Περιφερειακές Ζώνες στις οποίες δικαιούνται να εκπέμπονται και συνεπώς εκπέμπονται από την Digea λιγότεροι από τέσσερις τηλεοπτικοί σταθμοί ανά πολυπλέκτη, χωρίς ασφαλώς η Digea να έχει το δικαίωμα να εκπέμψει περισσότερους τηλεοπτικούς σταθμούς ανά πολυπλέκτη. Προκύπτει καταφανώς ότι η εν λόγω διάταξη είναι εσφαλμένη, χωρίς καμία αιτιολογική βάση και κανένα νομοθετικό έρεισμα.

Τέλος, ακόμη και η ίδια η έννοια και η λογική της «πλήρους εκμετάλλευσης πολυπλέκτη» είναι αόριστη, τεχνικά/τεχνολογικά εσφαλμένη και προβληματική, όπως και η απαίτηση για τουλάχιστον τέσσερις ροές ψηφιακών δεδομένων ανά πολυπλέκτη. Τούτο γίνεται πλήρως κατανοητό στην περίπτωση, επί παραδείγματι, της εκπομπής δύο προγραμμάτων υψηλής ευκρίνειας (High Definition) με ρυθμό μετάδοσης 8-10 Mbit/sec από έναν δίαυλο/πολυπλέκτη, η οποία με βάση την εν

λόγω διάταξη δεν είναι επιτρεπτή, ενώ ασφαλώς γίνεται βέλτιστη και «πλήρης εκμετάλλευση» του πολυπλέκτη».

Την αντίθεση της εκφράζει και η ΕΕΤΤ σχολιάζοντας σχετικά:

- «1. Στον πάροχο δικτύου έχει επιβληθεί η υποχρέωση να μεταφέρει μόνο νόμιμα αδειοδοτημένους παρόχους περιεχομένου. Εφόσον ο πάροχος δικτύου είναι συνεπής με την παραπάνω υποχρέωση, δεν ευθύνεται για το γεγονός ότι οι πολυπλέκτες δεν βρίσκονται υπό πλήρη εκμετάλλευση.
2. Η διάταξη αυτή μπορεί να εφαρμοσθεί μόνο εφόσον ολοκληρωθεί η διαδικασία αδειοδότησης παρόχων περιεχομένου και έχουν προσδιορισθεί σαφώς οι πλήρεις ανάγκες χωρητικότητας για τα μεταφερόμενα περιεχόμενα.
3. Σε κάθε περίπτωση, εάν αφαιρεθεί φάσμα από τον πάροχο δικτύου, είναι πολύ πιθανό να ζητήσει αποζημιώσεις ή την μη καταβολή των αντίστοιχων τελών φάσματος.
4. Τέλος σε περιφερειακό επίπεδο, υπάρχουν ΠΖ όπου μεταφέρονται 3 περιεχόμενα, αφού δραστηριοποιούνται στην εν λόγω περιοχή και τόσα υπήρχαν και επί αναλογικής εποχής στην εν λόγω περιφέρεια.»

Οι συντάκτες του νομοσχεδίου έκαναν δεκτές τις ανωτέρω χρήσιμες τεχνικές παρατηρήσεις και τις ενσωμάτωσαν στη νέα διαμόρφωση της διάταξης, ενώ, προχώρησαν στην πρόβλεψη για δυνητική αφαίρεση της εκμετάλλευσης του πολυπλέκτη από τον πάροχο δικτύου, κάτω από συγκεκριμένες προϋποθέσεις: «Με απόφαση του Υπουργού Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων δύναται, εφόσον αιθροιστικά επί τετράμηνο δεν υφίσταται πλήρης εκμετάλλευση πολυπλέκτη, δηλαδή αυτός κατ'ελάχιστον δεν περιέχει τέσσερις ροές ψηφιακών δεδομένων εκπομπής κοινής ευκρίνειας (SD) ή μειωμένο αριθμό ροών ανάλογα με την ύπαρξη εκπομπής υψηλής ευκρίνειας (HD), δύναται να αφαιρείται από τον πάροχο δικτύου που έχει τα σχετικά δικαιώματα χρήσης ραδιοσυχνοτήτων επίγειας ψηφιακής ευρυεκπομπής, εφόσον το περιεχόμενο του πολυπλέκτη αυτού μπορεί να μεταδοθεί από τους υπόλοιπους πολυπλέκτες που αυτός διαθέτει και δύναται να διατεθεί ως πανελληνίας ή περιφερειακής εμβέλειας για μετάδοση ψηφιακού περιεχομένου. Στην απόφαση αυτή μπορεί να προβλεφθεί για τον πάροχο δικτύου χρόνος

υποχρεωτικής συνέχισης της παροχής υπηρεσιών πολυπλεξίας από αυτόν έως ότου του δοθεί εντολή διακοπής χρήσης του».

Αρ.20 - Τροποποίηση αρ.39α ν.2859/2000

Στην αρχική του διατύπωση (μόνο εδάφιο α') το άρθρο κατέγραψε μόνο ένα σχόλιο, γενικού χαρακτήρα, το οποίο παρατηρεί ότι σε αντίθεση με το ν. 4070/2012, το παρόν Σ/Ν, περιλαμβάνει σχεδόν αποκλειστικά ρυθμίσεις που αντιστοιχούν στο σκοπό του.

Αρ.21 - Τροποποίηση αρ.83 ν.4313/2014 σχετικά τη διατήρηση υφισταμένων απευθείας συνδέσεων με κλειστούς αυτοκινητόδρομους έως την ολοκλήρωση και έναρξη λειτουργίας των προβλεπόμενων ΣΕΑ

Με σχόλια των:

-Προέδρου ΔΣ και νομικού συμβούλου του Ινστιτούτου Οδικής Ασφάλειας "Πάνος Μυλωνάς"

-Προέδρου Συλλόγου Ελλήνων Συγκοινωνιολόγων

-Διευθύνοντος Συμβούλου Olympus Plaza AE

-Προέδρου Hellastron (Μη κερδοσκοπικός φορέας όπου συμμετέχουν όλες οι εταιρείες διαχείρισης αυτοκινητοδρόμων και υποδομών με διόδους της χώρας μας), εκφράζεται η διαφωνία τους με την παρούσα πρόβλεψη, για λόγους ασφαλείας των συγκοινωνιών και αντίθεσης της στο ευρωπαϊκό (οδηγία 2008/96/ΕΚ), εθνικό δίκαιο και νομολογία δικαστηρίων.

Με παραπλήσιο σκεπτικό ανησυχούν για τα επισυμβαινόμενα ατυχήματα, για τον κίνδυνο πρόκλησης μετωπικών συγκρούσεων αλλά και για την απώλεια εσόδων του δημοσίου από την παράκαμψη των διοδίων. Ο Πρόεδρος της Hellastron επισημαίνει τον κίνδυνο να εγερθούν εκ νέου αξιώσεις επανασύνδεσης και από παλαιότερα λειτουργούντα σημεία τα οποία είχε αφαιρέσει το Ελληνικό Δημόσιο. Την άποψη περί ασφαλείας συμμερίζονται και τα σχόλια δυο ετέρων συμμετεχόντων οι οποίοι αναφέρονται όμως και σε σημεία του οδικού δικτύου όπου δεν υπάρχουν καθόλου ΣΕΑ ή στις ακριβές τιμές των προϊόντων τους, όπου λειτουργούν.

Αρ. 22- Εναρξη ισχύος

Ένα μόνο γενικό σχόλιο της ΕΕΤΤ η οποία κωδικοποιεί τις κατ άρθρο εκπεφρασμένες αντιρρήσεις της όπως έχουν αναπτυχθεί ανωτέρω.

Για τα Κεφάλαια Ε' και ΣΤ'

ο Υπουργός Επικρατείας έθεσε σε δημόσια διαβούλευση Στις 23 Ιουλίου 2015 (09:00) σχέδιο νόμου με τίτλο «Εθνική Επικοινωνιακή Πολιτική, Οργάνωση της Επικοινωνιακής Διπλωματίας και Σύσταση Εθνικού Κέντρου Οπτικοακουστικών Μέσων και Επικοινωνίας και Μητρώου Επιχειρήσεων Ηλεκτρονικών Μέσων Ενημέρωσης».

Κατά τη διαδικασία της διαβούλευσης, η οποία έληξε στις 31 Ιουλίου 2015 (21:00), κατόπιν παρατάσεως που δόθηκε (από την 30η/7/2015 (10:00) έως την 31η/07/2015 (21:00)), αναρτήθηκαν 178 σχόλια και προτάσεις.

Τα σχόλια και οι παρατηρήσεις που υπεβλήθησαν ελήφθησαν υπόψη και από την επεξεργασία τους προέκυψαν τροποποιήσεις σε ορισμένες ρυθμίσεις του σχεδίου νόμου.

Τα κατ' άρθρο αναρτημένα σχόλια αποτυπώνονται ως εξής:

Άρθρο 1 – Ορισμοί : 11 Σχόλια

Άρθρο 2 – Εθνική Επικοινωνιακή Πολιτική : 12 Σχόλια

Άρθρο 3 – Στρατηγικός Σχεδιασμός : 4 Σχόλια

Άρθρο 4 – Συμβούλιο Εθνικής Επικοινωνιακής Πολιτικής : 6 Σχόλια

Άρθρο 5 – Περιεχόμενο της Επικοινωνιακής Διπλωματίας : 7 Σχόλια

Άρθρο 6 – Γραφεία Τύπου και Επικοινωνίας : 8 Σχόλια

Άρθρο 7 – Σύσταση, Αναστολή Λειτουργίας και Τοπική Αρμοδιότητα Γραφείων Τύπου και Επικοινωνίας : 3 Σχόλια

Άρθρο 8 – Διάρθρωση των Γραφείων Τύπου και Επικοινωνίας : 5 Σχόλια

Άρθρο 9 – Αρμοδιότητα των Γραφείων Τύπου και Επικοινωνίας : 4 Σχόλια

Άρθρο 10 – Σύνθεση του Προσωπικού των Γραφείων Τύπου και Επικοινωνίας : 11 Σχόλια

Άρθρο 11 – Στελέχωση των Γραφείων Τύπου και Επικοινωνίας : 10 Σχόλια

Άρθρο 12 – Κλάδος Συμβούλων και Γραμματέων Επικοινωνίας: 9 Σχόλια

Άρθρο 13 – Θέσεις και Βαθμοί του Κλάδου Συμβούλων και Γραμματέων Επικοινωνίας : 4 Σχόλια

Άρθρο 14- Πλήρωση θέσεων του κλάδου Συμβούλων και Γραμματέων Επικοινωνίας : 3 Σχόλια

Άρθρο 15 – Προαγωγές : 14 Σχόλια

Άρθρο 16 – Προϊστάμενοι Οργανικών Μονάδων : 7 Σχόλια

Άρθρο 17 – Υπηρεσιακό Συμβούλιο και Ειδικό Υπηρεσιακό Συμβούλιο της Γενικής Γραμματείας Ενημέρωσης και Επικοινωνίας : 5 Σχόλια

Άρθρο 18 – Μεταθέσεις στα Γραφεία Τύπου και Επικοινωνίας : 7 Σχόλια

Άρθρο 19 – Διπλωματική Ιδιότητα, Διπλωματικά και Υπηρεσιακά Διαβατήρια : 1 Σχόλιο

Άρθρο 20 – Αποδοχές Εξωτερικού : 3 Σχόλια

Άρθρο 21 – Δαπάνες Μετάθεσης και Απόσπασης : 2 Σχόλια

Άρθρο 22 – Ειδικές δαπάνες : 3 Σχόλια

Άρθρο 23 – Σύσταση, Νομική Μορφή, Επωνυμία, Έδρα : 3 Σχόλια

Άρθρο 24 – Σκοπός, Αρμοδιότητες : 6 Σχόλια

Άρθρο 25 – Όργανα Διοίκησης : 0 Σχόλια

Άρθρο 26 – Διοικητικό Συμβούλιο : 2 Σχόλια

Άρθρο 27 – Πρόεδρος και Διευθύνων Σύμβουλος : 1 Σχόλιο

Άρθρο 28 – Κατηγορίες Προσωπικού : 2 Σχόλια

Άρθρο 29 – Οικονομική Διαχείριση και Λειτουργία : 0 Σχόλια

Άρθρο 30 – Κανονισμοί Λειτουργίας και Οικονομικής Διαχείρισης : 1 Σχόλιο

Άρθρο 31 – Σύσταση Μητρώου Επιχειρήσεων Ηλεκτρονικών Μέσων Ενημέρωσης : 3 Σχόλια

Άρθρο 32 – Δήλωση στοιχείων των Επιχειρήσεων Ηλεκτρονικών Μέσων Ενημέρωσης : 3 Σχόλια

Άρθρο 33 – Προνόμια των Εγγεγραμμένων στο Μητρώο Επιχειρήσεων : 6 Σχόλια

Άρθρο 34 – Λοιπές Διατάξεις : 2 Σχόλια

Άρθρο 35 – Μεταβατικές Διατάξεις : 8 Σχόλια

Άρθρο 36 – Καταργούμενες Διατάξεις : 1 Σχόλιο

Άρθρο 37 – Ισχύς του Νόμου : 1 Σχόλιο

Σύνοψη σχολίων

Άρθρο 1 : Στο πρώτο άρθρο του σχεδίου νόμου υπεβλήθησαν 11 σχόλια, μάλλον αντικρουόμενα, τα οποία επικεντρώθηκαν κυρίως στο ζήτημα του ορισμού της "επικοινωνιακής διπλωματίας" και της "δημοσιογραφικής διαμεσολάβησης". Χαρακτηριστικά παρατίθενται τα κάτωθι σχόλια:

- «Επισημαίνεται ότι οι όροι που χρησιμοποιεί ο συντάκτης του κειμένου, όπως π.χ. επικοινωνιακή διπλωματία, δεν είναι οι δόκιμοι, αν ανατρέξει κανείς στη βιβλιογραφία. Καλό θα ήταν να γίνεται χρήση της πλέον έγκυρης ορολογίας. Προβληματική γλωσσικά είναι και η διατύπωση των ορισμών. Ενδεικτικά: Η διπλωματία είναι «μηχανισμός» ή «διαδικασία»; Η τεχνολογία είναι «τομέας γνώσης»; Εντοπίζονται και άλλα παράδοξα: Σε ποιου είδους διεθνών διαπραγματεύσεων τη διεξαγωγή μεσολαβούν δημοσιογράφοι;»
- «Οι όροι που χρησιμοποιούνται είναι δόκιμοι και αναφέρονται εκτενώς τόσο στην ελληνική όσο και στη διεθνή βιβλιογραφία (κυρίως αγγλική), ειδικά αυτός της επικοινωνιακής διπλωματίας. Ο όρος που χρειάζεται περαιτέρω διευκρίνηση όπως χρησιμοποιείται στο ν/σ είναι αυτός της δημοσιογραφικής διαμεσολάβησης καθώς στην πραγματικότητα είναι πολύ ευρύτερος (media mediation, journalistic mediation/re-mediation, inter-mediation, trans-mediation).»
- «Μέχρι σήμερα κανείς δεν είχε μπει στον κόπο να αναλύσει βασικές έννοιες που αφορούν την προώθηση της εικόνας της χώρας μας στο εξωτερικό. Επί τέλους με αυτό το νομοσχέδιο κάποιος αποφάσισαν να βάλουν τάξη στο εννοιολογικό αλαλούμ που χαρακτηρίζει το συγκεκριμένο χώρο. Οι όροι "διπλωματία των ΜΜΕ" (Media Diplomacy) και "δημοσιογραφική διαμεσολάβηση" (Media Broker Diplomacy) συναντώνται σε πάρα πολλά επιστημονικά κείμενα της διεθνούς βιβλιογραφίας και τα φαινόμενα, τα οποία υποδηλώνουν, έχουν αναλυθεί σε μεγάλο βαθμό. Επίσης, ο όρος "επικοινωνιακή διπλωματία" χρησιμοποιείται στην ελληνική βιβλιογραφία από επιστήμονες που διδάσκουν σε ελληνικά ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα αλλά και από επαγγελματίες του χώρου που έχουν

αρθρογραφήσει στον ελληνικό Τύπο. Αν δεν κάνω λάθος υπάρχουν και εργασίες αποφοίτων του Τμήματος Στελεχών Επικοινωνίας της Εθνικής Σχολής Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης, όπου αναλύεται ο όρος "επικοινωνιακή διπλωματία". Δεν μπορώ να καταλάβω γιατί οι όροι αυτοί αμφισβητούνται από όσους έχουν κάνει σχόλια εδώ. Δεν γνωρίζουν την ελληνική και διεθνή βιβλιογραφία ή συμβαίνει κάτι άλλο; Και σε κάθε περίπτωση δεν βλέπω κάποια αντιπρόταση για πιο "δόκιμους" όρους, που να ανταποκρίνονται στα συγκεκριμένα φαινόμενα. Θα περίμενα από εξειδικευμένα στελέχη στην επιστήμη της επικοινωνίας να αποδείξουν τις γνώσεις τους με εποικοδομητικό τρόπο και όχι με αφορισμούς. Κρίμα!»

Άρθρο 2 : Στο δεύτερο άρθρο διατυπώθηκαν συνολικά 12 σχόλια, ορισμένα εκ των οποίων ήταν ιδιαίτερα θετικά, κρίνοντας ότι οι διατάξεις σχετικά με την εθνική επικοινωνιακή πολιτική αποτελούν μία σημαντική καινοτόμο πρωτοβουλία για τα εγχώρια δεδομένα, αφού για τη διεθνή εμπειρία και πρακτική είναι ήδη γνωστά από δεκαετίες πριν. Ως προς τα υπόλοιπα σχόλια, αυτά κινούνται στην ίδια κατεύθυνση εστιάζοντας στο θέμα της ρύθμισης και εποπτείας των ΜΜΕ και της κρατικής διαφήμισης ως τομέα που περιλαμβάνεται στην εθνική επικοινωνιακή πολιτική. Ενδεικτικά, παρατίθενται τα κάτωθι σχόλια:

- «Είναι αν μη τι άλλο παρήγορο, ότι για πρώτη φορά διατυπώνεται ευκρινώς σε σχέδιο νόμου η ανάγκη για την εκπόνηση μιας ολοκληρωμένης επικοινωνιακής πολιτικής, τόσο για την ορθολογική λειτουργία των ΜΜΕ στην Ελλάδα - χώρος που επί δύο και πλέον δεκαετίες λειτουργούσε άναρχα και ασύδοτα - όσο και για την προβολή της θετικής εικόνας της χώρας στο εξωτερικό. Οι όποιοι υπαινιγμοί για "ασάφειες", "αδόκιμους όρους στη σύγχρονη βιβλιογραφία" και "αντιφάσεις" μεταξύ των επιμέρους διατάξεων δεν εξυπηρετούν κανέναν αντικειμενικό στόχο προς αυτή την κατεύθυνση. Πολλώ δε μάλλον, δεν απαντούν και σε ένα βασικό ερώτημα: για ποιο λόγο επί σειρά ετών, ιδίως δε μετά την έναρξη της κρίσης, δεν υπήρξε καμία απολύτως προσπάθεια για την ανάσχεση - έστω - της αρνητικής εικόνας που μετέδιδαν για την χώρα ξένα (και εγχώρια) ΜΜΕ. Η διαμόρφωση της κοινής γνώμης εντός και εκτός συνόρων είναι αποκλειστικά δημοσιογραφικό λειτούργημα, δεν μπορεί να υπηρετηθεί από τις διπλωματικές διεργασίες

που πραγματοποιούνται από το ΥΠΕΞ, ούτε πρέπει να υποτιμηθεί ή να παραγκωνιστεί από συντεχνιακής υφής αιτιολογίες περί "διάκρισης αρμοδιοτήτων".»

- «Πώς η ρύθμιση και εποπτεία των ΜΜΕ και της κρατικής διαφήμισης αποτελούν μέρος της επικοινωνιακής πολιτικής μαζί με την άσκηση δημόσιας διπλωματίας που αποτελεί κατεξοχήν αρμοδιότητα του Υπουργείου Εξωτερικών; Η επικοινωνιακή διπλωματία είναι εντελώς αδόκιμος όρος και φαίνεται ότι χρησιμοποιείται απλώς για να μην επαναλαμβάνονται όροι που παραπέμπουν στο ΥΠΕΞ.»

Άρθρο 3 : Στο τρίτο άρθρο, δύο από τα σχόλια επικεντρώθηκαν στη χρονική διάρκεια του στρατηγικού σχεδιασμού, η οποία με βάση το σχέδιο νόμου ορίζεται σε διετή. Χαρακτηριστικά, ένα σχόλιο αναφέρει ότι : " Ο στρατηγικός σχεδιασμός δεν μπορεί να είναι διετής. Πως θα αποδώσει σε και πως θα αξιολογηθούν τα αποτελέσματα σε ορίζοντα 2ετίας;" , ενώ άλλο σχόλιο αναφέρει ότι πρέπει το στρατηγικό σχέδιο να αναπτύσσεται τουλάχιστον σε βάθος τριετίας. Επίσης, σε ένα άλλο σχόλιο έγινε η πρόταση πρόβλεψης οι υπάλληλοι του Κλάδου Συμβούλων και Γραμματέων Επικοινωνίας να είναι δυνατόν να τίθενται στη διάθεση των Υπουργών που απαρτίζουν το Συμβούλιο Εθνικής Επικοινωνιακής Πολιτικής (Σ.Ε.Ε.Π.) για χρονικό διάστημα μέχρι δυο χρόνια.

Άρθρο 4 : Στο άρθρο 4 διατυπώθηκαν συνολικά 6 σχόλια, από τα οποία προκύπτει ότι κρίνεται θετικά η συγκεκριμένη πρόβλεψη σύστασης του Συμβουλίου Εθνικής Επικοινωνιακής Πολιτικής. Τα σχόλια που διατυπώθηκαν ασχολούνται κυρίως με την εξασφάλιση συνέχειας διοικήσεως σε περίπτωση αλλαγής Κυβερνήσεων ή Υπουργών.

- «Για να επιτύχει το σκοπό του και να μακροημερεύσει το συγκεκριμένο συμβούλιο θα πρέπει να δημιουργήσει μόνιμους μηχανισμούς επικοινωνίας, συνεργασίας και σύνθεσης μεταξύ όλων των υπουργείων σε χαμηλότερο επίπεδο από αυτό που αναφέρεται, δηλαδή μεταξύ των στελεχών των υπουργείων. Να δημιουργηθούν δι-υπουργικές ομάδες εργασίας με εξειδικευμένα και έμπειρα στελέχη που να προτείνουν και να εισηγούνται το στρατηγικό σχέδιο. Εάν ακολουθηθεί μια top down προσέγγιση όπως γίνεται

έως τώρα στο ελληνικό δημόσιο δεν θα έχει καμία τύχη, όπως πολλές άλλες καλές ιδέες στο παρελθόν.»

- «Πώς διασφαλίζεται η συνέχεια διοικήσεως σε περίπτωση αλλαγής υπουργών-κυβερνήσεως ως προς το ΣΕΕΠ; Μήπως, μόνιμοι κρατικοί υπάλληλοι πρέπει να έχουν την διοικητική υποστήριξη αυτού κατά τα πρότυπα σύγχρονων κρατικών δομών (Η.Β., Κύπρος, Μάλτα κ.α.) και η επικοινωνιακή στρατηγική να είναι κατ' ελάχιστον ζετής ώστε να μπορεί να φέρει μετρήσιμα αποτελέσματα βάσει των οποίων να αξιολογείται η όποια ανάγκη αλλαγής/βελτίωσής της;»

Άρθρο 5 : Στο άρθρο αυτό κατά κύριο λόγο τα σχόλια που υπεβλήθησαν αφορούσαν - και πάλι (βλ. άρθρο 1)- το ζήτημα των ορισμών της "επικοινωνιακής διπλωματίας" και της "δημοσιογραφικής διαμεσολάβησης". Επιπλέον, ορισμένα σχόλια επικεντρώθηκαν στο θέμα της αρμοδιότητας του Σ.Ε.Ε.Π. σχετικά με τον καθορισμό των στρατηγικών στόχων της Επικοινωνιακής Διπλωματίας. Ενδεικτικά παρατίθενται τα κάτωθι σχόλια:

- «Προσωπικά προβληματίζομαι τόσο με τον όρο "δημοσιογραφική διαμεσολάβηση", τη σημασία του και την πρακτική του εφαρμογή, όσο και με το ζήτημα της ενημέρωσης των πολιτών από μία δημόσια υπηρεσία, εφόσον αυτό το ρόλο έχουν αναλάβει, σε όλο τον δυτικό κόσμο, τα ΜΜΕ.»
- «Πώς είναι δυνατόν να αρνείται κάποιος που ασχολείται με τον χώρο των ΜΜΕ τον βαθμό εμπλοκής τους στη διαμόρφωση της κοινής γνώμης εντός και εκτός συνόρων. Υπό ποιες προϋποθέσεις αυτό δεν αποτελεί - έστω και εμμέσως - μια πολιτική πράξη; Για ποιον λόγο δεν μπορεί να θεωρηθεί μια συγκροτημένη επικοινωνιακή πολιτική ως μια υποβοηθητική διπλωματική ενέργεια, όταν αποτελεί τον κυριότερο μοχλό για την αντιστροφή του αρνητικού κλίματος που επικρατεί εναντίον της χώρας; Η εκχώρηση των συγκεκριμένων αρμοδιοτήτων στο ΥΠΕΞ εξυπηρετεί την τήρηση της δημοσιογραφικής δεοντολογίας ή απλώς κάποια σύντεχνιακά συμφέροντα;»
- «Στο άρθρο 2 παρ. 1 και 3 περ. β' αναφέρεται ότι η επικοινωνιακή διπλωματία καθορίζεται από την Κυβέρνηση, η οποία αποτελείται από το σύνολο του υπουργικού συμβουλίου και όχι μόνο τους υπουργούς που αναφέρονται στο άρθρο 4 παρ.2. Κατά συνέπεια στην παράγραφο 1 εδ. β'

χρειάζεται να γίνει προσθήκη τη λέξης “περαιτέρω” και να γίνει το “Το Σ.Ε.Ε.Π. είναι αρμόδιο για τον περαιτέρω καθορισμό των στρατηγικών στόχων της Επικοινωνιακής Διπλωματίας”.»

Άρθρο 6 : Στο άρθρο 6 υπεβλήθησαν συνολικά 6 σχόλια, τα οποία εστιάζουν στο ζήτημα της υπαγωγής των Γραφείων Τύπου και Επικοινωνίας στο Υπουργείο Εξωτερικών, σε αντίθεση με το προβλεπόμενο στο σχέδιο νόμου και με ό,τι ίσχυε μέχρι σήμερα ότι υπάγονται οργανικά στη Γενική Γραμματεία Ενημέρωσης και Επικοινωνίας. Ενδεικτικά, παρατίθενται ορισμένα εκ των σχολίων που αφορούν στο άρθρο αυτό :

- «Η δημόσια διπλωματία (αντικείμενο εξειδίκευσης και θεσμοθετημένη αρμοδιότητα του κλάδου ΣΓΕ) αποτελεί αναπόσπαστο κομμάτι της διπλωματίας και ως εκ τούτου πρέπει να ασκείται από τον διπλωματικό μηχανισμό. Ωστόσο, η ελληνική δημόσια διοίκηση χαρακτηρίζεται μέχρι και σήμερα από έναν ιδιόμορφο δυϊσμό μεταξύ του Υπουργείου Εξωτερικών και της Γενικής Γραμματείας Ενημέρωσης και Επικοινωνίας, στην οποία υπάγονται τα Γραφεία Τύπου και Επικοινωνίας των ελληνικών Διπλωματικών και Προξενικών Αρχών και ο κλάδος ΣΓΕ που τα στελεχώνει. Η Ένωση Ακολούθων Τύπου (ENAT) έχει επισημάνει, τόσο με ψήφισμά της όσο και με ανοιχτή επιστολή στον πρώην Πρωθυπουργό, Αντώνη Σαμαρά, ότι η ένταξη των Γραφείων Τύπου και Επικοινωνίας στο Υπουργείο Εξωτερικών θα αποτελούσε αναπόσπαστο στοιχείο μιας επωφελούς μεταρρύθμισης στον τομέα της διεθνούς επικοινωνίας της χώρας, καθώς εξυπηρετεί τις αρχές της ελάχιστης διάσπασης και επικάλυψης λειτουργιών, αναθέτοντας τη συνολική ευθύνη σε μια δομή. Υπέρ δε της λύσης αυτής συνηγορεί και η διεθνής πρακτική, μέσα από πολλά πρόσφορα πρότυπα βέλτιστων πρακτικών. Στο ίδιο πνεύμα ήταν και η ερώτηση που κατέθεσε στο ελληνικό Κοινοβούλιο η βουλευτής του ΣΥΡΙΖΑ Νάντια Βαλαβάνη, στις 18/12/2014, προτείνοντας την ενίσχυση της ελληνικής Δημόσια Διπλωματίας με την ένταξη του κλάδου ΣΓΕ στο Υπουργείο Εξωτερικών, με αρμοδιότητα τη Δημόσια Διπλωματία και την Διεθνή Επικοινωνία της χώρας προς όφελος του δημοσίου συμφέροντος και της ολοκληρωμένης προβολής της χώρας

διεθνώς. Προς την κατεύθυνση αυτή και στο πλαίσιο της διαβούλευσης που πραγματοποιείται αυτόν τον καιρό στην Υπηρεσία μας για τη βέλτιστη αξιοποίηση των μελών του κλάδου ΣΓΕ και την ουσιαστική άσκηση των αρμοδιοτήτων διεθνούς επικοινωνίας, η ΕΝΑΤ, με απόφαση της Γενικής της Συνέλευσης, έχει καταθέσει πρόταση για τη σύσταση Υπηρεσίας Δημόσιας Διπλωματίας και την ενσωμάτωση του κλάδου ΣΓΕ και των ΓΤΕ εξωτερικού στο Υπουργείο Εξωτερικών. Η λύση αυτή προκρίνεται διότι θεωρούμε ότι θα συμβάλλει αποφασιστικά στη βελτίωση των λειτουργιών της ελληνικής εξωτερικής πολιτικής, θα δημιουργήσει οικονομίες κλίμακας και θα διευκολύνει την ενοποίηση και συνοχή των δράσεων nation branding και δημόσιας διπλωματίας προς όφελος του δημοσίου συμφέροντος, καταργώντας τον ανορθολογικό και δημοσιονομικά επώδυνο διοικητικό δυϊσμό που υφίσταται μέχρι σήμερα και οδήγησε, μεταξύ άλλων, στην πρόσφατη αναστολή λειτουργίας δέκα Γραφείων Τύπου και Επικοινωνίας σε Διπλωματικές και Προξενικές Αρχές της χώρας μας.»

- «Ενδιαφέρουσα η άποψη της Ένωσης Ακολουθών Τύπου αλλά απ' ό,τι φαίνεται από το σχόλιό της την έχει στείλει μόνο στον πρώην πρωθυπουργό, κ. Σαμαρά. Από όσα γνωρίζω δεν υπήρξε κάποια αλλαγή της κατάστασης μετά την επιστολή. Από το 2004 μέχρι τον Φεβρουάριο του 2015 οι αρμοδιότητες που αφορούν την εικόνα της χώρας στο εξωτερικό, με επιλογή όλων των κυβερνήσεων (και αυτής του κ. Σαμαρά), ανήκαν σε δυο Γενικές Γραμματείες (όπου έχανε η μάνα το παιδί και το παιδί τη μάνα. Εκεί δεν υπήρχε πρόβλημα συντονισμού;). Συμφωνώ ότι τα Γραφεία Τύπου και Επικοινωνίας πρέπει να είναι ενταγμένα σε μια ενιαία δομή και, αν διαβάζω καλά την αιτιολογική έκθεση, με το νομοσχέδιο υλοποιείται η απαίτηση αυτή με τη διαφορά ότι αναγνωρίζεται ότι το πεδίο δραστηριοτήτων των Γραφείων αυτών φθάνει πολύ πιο μακριά από τα στενά όρια του Υπουργείου Εξωτερικών και γι' αυτό εντάσσονται σε μια υπηρεσία του Πρωθυπουργού με οριζόντια διϋπουργικά χαρακτηριστικά. Μάλλον αυτό δεν αρέσει σε κάποιους που νομίζουν ότι μπορούν να αποκτήσουν επαγγελματική υπόσταση από το prestige του Υπουργείου Εξωτερικών. Η δική μου άποψη είναι ότι το prestige κανείς το αποκτάει από τη σκληρή και

αποτελεσματική δουλειά σε δύσκολα αντικείμενα όπως είναι ο συντονισμός μιας δημόσιας πολιτικής τόσο μεταξύ Υπουργείων όσο και εντός ή εκτός Ελλάδας.»

Άρθρο 7 : Στο άρθρο αυτό, τα σχόλια αφορούν τα εξής δύο ζητήματα : τη δυνατότητα απόσπασης για δύο έως τέσσερα έτη υπαλλήλων του Κλάδου Συμβούλων και Γραμματέων Επικοινωνίας για κάλυψη υπηρεσιακών αναγκών σε έδρες ελληνικών ή διπλωματικών αρχών, όπου δεν υπάρχουν Γραφεία Τύπου στο εξωτερικό και την πρόταση η σύσταση, κατάργηση και αλλαγή τάξης των Γραφείων Τύπου να γίνεται με νόμο αντί του προβλεπομένου προεδρικού διατάγματος. Ως προς το δεύτερο όμως ζήτημα, υπήρξε το σχόλιο σύμφωνα με το οποίο : Η σύσταση κατάργηση και αλλαγή τάξης των ΓΤΕ γίνεται με προεδρικό διάταγμα ήδη από την εποχή του Ν. 3166/2003 (άρθρο 2 παρ.1). Με τον ίδιο τρόπο (προεδρικό διάταγμα) γίνεται, άλλωστε, η σύσταση των Γραφείων Εμπορικών και Οικονομικών Υποθέσεων του ΥΠ.ΕΞ. (άρθρο 61 παρ. 1 του Οργανισμού του ΥΠ.ΕΞ.), αλλά και η σύσταση και κατάργηση διπλωματικών Αρχών (Πρεσβειών, Προξενείων, Γραφείων Συνδέσμου, Μόνιμων Αντιπροσωπειών) του ΥΠ.ΕΞ. (βλ. άρθρα 41 και 50 του Οργανισμού του).

Άρθρο 8 : Στο άρθρο 8 τα σχόλια και οι παρατηρήσεις που σημειώθηκαν αναφέρονται κατά βάση σε συγκεκριμένα Γραφεία Τύπου και Επικοινωνίας, όπως αυτό της Ρώμης και της Μαδρίτης, ενώ γίνεται λόγος για θετική ρύθμιση της παραγράφου 5. Συγκεκριμένα, ορισμένα σχόλια αναφέρουν τα εξής :

- «Πληθυσμιακά η τρίτη μεγαλύτερη ελληνική πόλη είναι η Μελβούρνη Αυστραλίας, πιστεύω ότι (και) εκεί πρέπει να υπάρχει ένα γραφείο.»
- «Επισημαίνω κι εγώ ότι δεν υπάρχουν ΓΤΕ Γ' τάξης, ενώ δεν αντιλαμβάνομαι τον υποβιβασμό του ΓΤΕ Μαδρίτης από Α' σε Β' τάξης. Επιπλέον, τα ΓΤΕ Γ' τάξης είναι απίθανο να ιδρυθούν στα επόμενα χρόνια, εξαιτίας των δημοσιονομικών προβλημάτων της χώρας, γεγονός που παρεμποδίζει την υπηρεσιακή εξέλιξη των Γραμματέων Επικοινωνίας Α', πολλοί εκ των οποίων έχουν 20ετή προυπηρεσία και εμπειρία τοποθέτησης σε ΓΤΕΕ. Σε σχέση με το σχόλιο του κ. Παναγόπουλου για τη Μελβούρνη, επισημαίνω ότι το Σύδνεϋ έχει εξίσου μεγάλη ομογενειακή κοινότητα και αποτελεί την πόλη στην οποία εκδίδονται οι σημαντικότερες αυστραλιανές εφημερίδες που

κυκλοφορούν στο σύνολο της αυστραλιανής ηπείρου και δεν είναι απλά τοπικές. Αυτό εκτιμώ ότι ήταν και το σκεπτικό πίσω από την μεταφορά του ΓΤΕ από την Μελβούρνη στο Σϋδνεϋ κατά το παρελθόν.»

- «Η μεγάλη σημασία που έχει η Ιταλία για τη χώρα μας, για οικονομικούς, πολιτικούς, γεωγραφικούς, κοινωνικούς, πολιτιστικούς, ιστορικούς λόγους, το μέγεθός της, οι πολλαπλοί της δεσμοί με τους Έλληνες, κυρίως όμως οι τεράστιες και συνεχείς ανάγκες, τόσο για την ικανοποιητική παρακολούθηση των, σχεδόν καθημερινών, εκατοντάδων δηλώσεων και εκδηλώσεων που σχετίζονται με τη χώρα μας, όσο και για την αποτελεσματική προώθηση της εικόνας της χώρας μας στον απαιτητικό χώρο των Ιταλικών ΜΜΕ, εκτιμώ ότι συνηγορούν εντελώς πειστικά για να παραμείνει το Γρ.Τύπου και Επικοινωνίας της Ρώμης στα γραφεία Α τάξης. Νομίζω ότι και η μέχρι τώρα εμπειρία όλων όσων έχουν εργαστεί στην πρεσβεία μας στη Ρώμη, αλλά και αλλού για να μπορούν να συγκρίνουν, δεν αφήνει κανένα περιθώριο αμφιβολίας.»

Άρθρο 9 : Σχετικά με το άρθρο 9 που περιέχει ρυθμίσεις για τις αρμοδιότητες των Γραφείων Τύπου και Επικοινωνίας, από τα σχόλια που έχουν υποβληθεί διακρίνεται ότι τυγχάνει θετικής εκτίμησης η συγκεκριμένη ρύθμιση. Μάλιστα, ένα εκ των σχολίων αναφέρει χαρακτηριστικά ότι : «Το νομοσχέδιο δίνει επιτέλους μια ελπίδα σε αυτούς τους ανθρώπους και μαζί με αυτούς στη χώρα.» Ένα άλλο σχόλιο αναφέρει ότι : «Επειδή τα τελευταία χρόνια το έργο των ΓΤΕ περιορίζεται στην αποστολή μεταφρασμένων κειμένων, έργο που επιτελούν σήμερα κι οι γνωστές «μηχανές» γλωσσικών επιλογών απόδοσης, επείγει να επέλθουν δομικές αλλαγές στη διαδικασία στελέχωσης και τη λειτουργία των ΓΤΕ, προσαρμοσμένες στα δεδομένα της σύγχρονης τεχνολογίας και του διαδικτυακού περιβάλλοντος της ενημέρωσης. Πέραν τούτου θα πρέπει να προσδιορισθεί και το πλαίσιο επεξεργασίας του υλικού που συγκεντρώνεται καθώς και του προγραμματισμού δραστηριοτήτων, συνολικά κι επί μέρους.»

Σε ένα ακόμα σχόλιο υποστηρίζονται τα εξής : «Όσον αφορά το στοιχείο (α): Διευκρινίζεται ότι η αρθρογραφία και η συμμετοχή των ΣΓΕ σε ραδιοηλεκτρονικές εκπομπές δεν μπορούν να αποτελέσουν κυρίαρχο μέσο επιρροής της διεθνούς κοινής γνώμης, αλλά ένα από τα μέσα προσέγγισής της. Συνεπώς προτείνεται η

αντικατάσταση του «ιδίως» με το «μεταξύ άλλων». Όσον αφορά το στοιχείο (ιδ): θα πρέπει να διευκρινιστεί εάν το ΓΤΕ αναλαμβάνει τις δαπάνες υποστήριξης των ελληνικών δημοσιογραφικών αποστολών που συνοδεύουν μέλη του υπουργικού συμβουλίου και αρχηγούς ή βουλευτές πολιτικών κομμάτων που εκπροσωπούνται στο ελληνικό και ευρωπαϊκό κοινοβούλιο. Επισημαίνεται ότι μέχρι τώρα οι σχετικές δαπάνες που αναλάμβανε το ΓΤΕ ή η ΚΥ αφορούσαν μόνο ΠτΔ και Πρωθυπουργό. Περαιτέρω αποσαφήνιση είναι απαραίτητη και για το είδος της υποστήριξης που παρέχεται κατά την επαφή υπουργών και βουλευτών με τα ΜΜΕ στη χώρα διαπίστευσης. Τέλος, για την εύρυθμη λειτουργία των ΓΤΕ, κρίνεται απαραίτητο να συνταχθεί σαφές καθηκοντολόγιο για όλες τις κατηγορίες υπαλλήλων που στελεχώνουν τα ΓΤΕ και να καταρτιστεί/επικαιροποιηθεί ο κανονισμός λειτουργίας των ΓΤΕ.»

Άρθρο 10 : Στο άρθρο 10 από τα 11 σχόλια που υποβλήθηκαν, η πλειοψηφία αναφέρεται στην τοποθέτηση δημοσιογράφων στα Γραφεία Τύπου και Επικοινωνίας, στην τοποθέτηση ειδικών επιστημόνων και επιτόπιου προσωπικού. Ενδεικτικά παρατίθενται τα εξής σχόλια :

- «Ούτως ή άλλως, η εισήγηση για την πρόσληψη ή ανανέωση της σύμβασης επιτόπιου προσωπικού γίνεται από τον προϊστάμενο του ΓΤΕ. Ωστόσο, για ευνόητους λόγους η σύναψη των συμβάσεων του επιτόπιου προσωπικού των ΓΤΕ από τους προϊσταμένους των Γραφείων (προφανώς υπό την ιδιότητα τους ως «εκπροσώπων» της Υπηρεσίας στο εξωτερικό) προβλέπεται ήδη από το άρθρο 14 παρ. 3 του Ν. 2328/1995, ισχύει δηλαδή εδώ και 20 χρόνια. Ανάλογη ρύθμιση, για τους ίδιους ευνόητους λόγους, ισχύει και για το προσωπικό ΙΔΟΧ των διπλωματικών Αρχών του ΥΠ.ΕΞ. (βλ. άρθρο 149 του Οργανισμού του ΥΠ.ΕΞ.: Ν. 3566/2007, βάσει του οποίου οι συμβάσεις καταρτίζονται από τον επικεφαλής της διπλωματικής Αρχής, ως εκπρόσωπο του ΥΠ.ΕΞ., και όχι από τον Υπουργό Εξωτερικών ή το Γ.Γ. του Υπουργείου).»
- «Γιατί επαναλαμβάνεται η ενιαία αντιμετώπιση υπαλλήλων κλάδων ΠΕ, ΤΕ και ΔΕ; Άλλη εκπαιδευτική βαθμίδα οι ΠΕ (στους οποίους εντάσσονται και οι απόφοιτοι της ΕΣΔΔ) και ΤΕ, άλλη οι ΔΕ. Ορθότερο στα ΓΤΕ Α΄ Τάξης οι θέσεις που προβλέπονται να στελεχώνονται αποκλειστικά από υπαλλήλους ΠΕ-ΤΕ.»

Παρ. 1α), σημ. ii) και iii). Γιατί ζητείται για τον δημοσιογράφο πολύ καλή γνώση ξένων γλωσσών, από την στιγμή που συμμετέχει στην εφαρμογή της επικοινωνιακής πολιτικής, ενώ για τους ΠΕ, ΤΕ, ΔΕ ή ειδικούς επιστήμονες για θέματα διοικητικά-λογιστικά απαιτείται άριστη γνώση της γλώσσας; Μάλλον το αντίστροφο θα έπρεπε να προβλεφθεί. Επίσης, συμφωνούμε με το παραπάνω σχόλιο για τους ειδικούς επιστήμονες και θεωρούμε απαράδεκτη την κάλυψη θέσεων από υπαλλήλους του ΥΠΕΞ, την στιγμή που οι υπάλληλοι της ΓΓΕΕ διαθέτουν όλα τα απαραίτητα προσόντα (μεταπτυχιακοί τίτλοι, απόφοιτοι της Εθνικής Σχολής Δημόσιας Διοίκησης). Επιτέλους, το ΥΠΕΞ ήδη καλύπτει αρκετές θέσεις στο εξωτερικό. Ας προνοήσουν οι ίδιοι για τους δικούς τους υπαλλήλους. Εξάλλου δεν θα ήθελαν να καλύπτονται οι δικές τους θέσεις από υπαλλήλους της ΓΓΕΕ.

- «Παρ. 1: Η πρόβλεψη ότι τη θέση Προϊσταμένου σε όλα τα ΓΤΕ καταλαμβάνουν μόνο ΣΓΕ αποτελεί σημείο αναγνώρισης της εξειδίκευσης και ιδιαιτερότητας του κλάδου. Παρ. 1, στοιχείο β: Σύμφωνα με τον ν.3166 (άρθρο 9) και με την τροποποίησή του με τον ν.3444/2006, ως Προϊστάμενοι στα ΓΤΕ Β΄ Τάξης μπορούν να τοποθετηθούν και ΣΓΕ με βαθμό Γραμματέα Επικοινωνίας Α΄. Αυτή η δυνατότητα δεν πρέπει να καταργηθεί για τους ακόλουθους λόγους: α) Μέχρι σήμερα δεν λειτουργεί κανένα ΓΤΕ Γ΄ Τάξης και λόγω δημοσιονομικών περιορισμών θεωρείται απίθανο να λειτουργήσει κάποιο από αυτά τα Γραφεία Τύπου στα επόμενα χρόνια. Επομένως, η πιθανότητα να υπηρετήσει σε αυτά υπάλληλος με βαθμό Γραμματέα Επικοινωνίας Α΄ είναι ανύπαρκτη. β) Τα περισσότερα ΓΤΕ Β΄ Τάξης δεν λειτουργούν και όσα από αυτά λειτουργούν είναι υποστελεχωμένα ή μονομελή. Προκρίνοντας μόνο τα μέλη του κλάδου ΣΓΕ με βαθμό Συμβούλου για τη θέση του Προϊσταμένου σε αυτά τα Γραφεία Τύπου ουσιαστικά αποκλείεται από τη διαδικασία επιλογής το μεγαλύτερο ποσοστό των ΣΓΕ, οι οποίοι έχουν σήμερα τον βαθμό του Γραμματέα Επικοινωνίας Α΄. γ) Λόγω των περιορισμών (μέγιστο όριο συνολικής υπηρεσίας στο εξωτερικό 20ετία, επιστροφές βάσει μεταβατικών διατάξεων και περιορισμού του χρόνου παραμονής ανά θητεία στο εξωτερικό) που θέτει το παρόν νομοσχέδιο προκειμένου να εξασφαλίζεται η δίκαιη εναλλαγή του προσωπικού σε ΓΤΕ

εξωτερικού, είναι πιθανό να μην υπάρχουν αρκετοί Σύμβουλοι που να πληρούν τα κριτήρια εναλλαξιμότητας για την ανάληψη θέσεων ευθύνης σε ΓΤΕ. Για τους παραπάνω λόγους προτείνεται στα Γραφεία Τύπου και Επικοινωνίας Β' και Γ' τάξης να μπορούν να προϊστανται υπάλληλοι με βαθμό Γραμματέα Επικοινωνίας Α', οι οποίοι έχουν τουλάχιστον έξι έτη προϋπηρεσίας. Παρ. 2: Η σύμβαση θα πρέπει να καταρτίζεται από τις Οικονομικές Υπηρεσίες και να υπογράφεται από τον ΓΓΕΕ κατόπιν εισήγησης του Προϊσταμένου του ΓΤΕ.»

Άρθρο 11 : Το άρθρο 11 καθορίζει τη στελέχωση των Γραφείων Τύπου και Επικοινωνίας και από τα σχόλια που διατυπώθηκαν στο άρθρο αυτό παρατίθενται ενδεικτικά τα κατωτέρω:

- «Η κυρίως αποστολή ενός δημοσιογράφου σ' ένα ΓΤΕ είναι η διαρκής επαφή του με τους δημοσιογράφους ως επίσης και με εκπροσώπους τύπου. Διότι η αποστολή δημοσιευμάτων είναι το ένα σκέλος της εργασίας στο ΓΤΕ, το ουσιαστικώτερο όμως είναι το "πέρασμα" θέσεων, απόψεων και ειδήσεων στα εγχώρια ΜΜΕ. Εν προκειμένω χρειάζεται αφενός δημοσιογραφική γλώσσα και μέθοδο κι αφετέρου σχετική εμπειρία για τη γεωπολιτική θέση του χώρου. Έχοντας χρηματίσει προϊστάμενος σε 3 ΓΤΕ, κι έχοντας παρακολουθήσει για χρόνια τη λειτουργία προϊσταμένων, αδυνατώ να αντιληφθώ τους λόγους που οι δημοσιογράφοι δεν αναφέρονται και σαν προϊστάμενοι. Εάν τούτο είναι διοικητικής φύσεως ζήτημα, συζητιέται ανάλογα. Ο δημοσιογράφος πάντως κατέχει συνήθως θέση ΣΥΜΒΟΥΛΟΥ ΤΥΠΟΥ, η οποία ισχύει για τα περισσότερα κράτη. Τούτο εκφράζει ακόμη και συμβολικά την λειτουργία ενός τέτοιου επαγγελματία με κύρος καθότι ιστορικά έχει συνδεθεί με μορφές του κλάδου που διέπρεψαν αργότερα σε σημαντικά πεδία της πολιτικής και των διεθνών σχέσεων.»
- «Με την παρ. 2 του άρθρου 11, ορίζεται ως προαπαιτούμενο προϋπηρεσία τουλάχιστον δύο ετών σε οργανική μονάδα για την τοποθέτηση σε ΓΤΕ, χρονικό διάστημα που κρίνεται ανεπαρκές για την εξοικείωση με τα ιδιαίτερα υπηρεσιακά ζητήματα του φορέα. Επιπλέον, δεν οριοθετείται αυστηρά, όπως θα έπρεπε για λόγους δημοσιονομικούς, η πρόσληψη επιτόπιου προσωπικού στις περιπτώσεις των ΓΤΕ εξ. που είναι

τοποθετημένοι υπάλληλοι κάθε κατηγορίας που έχουν γνώση της γλώσσας της χώρας στην οποία αυτό εδρεύει.»

- «Τα Γραφεία Τύπου και Επικοινωνίας που συστεγάζονται σε Διπλωματικές και Προξενικές Αρχές στο εξωτερικό, μπορούν να υποστηριχθούν σε θέματα διοικητικά και πληροφορικής από τους Υπαλλήλους του Κλάδου Επικοινωνιών και Πληροφορικής του Υπουργείου Εξωτερικών που υπηρετούν εκεί. Οι συγκεκριμένοι υπάλληλοι είναι απόφοιτοι τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης (ΤΕΙ και ΑΕΙ με Μεταπτυχιακά και Διδακτορικά), έχουν άριστη γνώση της Αγγλικής και άλλων ξένων γλωσσών, έχουν άριστη γνώση Πληροφορικής και διαθέτουν εμπειρία στην χρήση νεωτερικών και εξειδικευμένων τεχνικών πολιτικής επικοινωνίας (δημιουργία και συντήρηση ιστοσελίδων, newsletters, blogs, χρήση μέσω κοινωνικής δικτύωσης, δημιουργία παρουσιάσεων σε Powerpoint κλπ.). Το σημαντικότερο είναι ότι οι συγκεκριμένοι υπάλληλοι βρίσκονται ήδη στις Διπλωματικές Αρχές και μπορούν να προσφέρουν τις υπηρεσίες τους χωρίς αύξηση του δημοσιονομικού κόστους, αρκεί να υπάρχει βούληση εκμετάλλευσης των ικανοτήτων τους. Επομένως, θα ήταν καλό στον Νόμο να προβλέπεται ότι θέση στα Γραφεία Τύπου και Επικοινωνίας μπορεί να καλυφθεί και από υπαλλήλους του Κλάδου Επικοινωνιών και Πληροφορικής του Υπουργείου Εξωτερικών που υπηρετούν στις κατά τόπους Διπλωματικές Αρχές.»
- «Για την εύρυθμη λειτουργία των ΓΤΕ, κρίνεται απαραίτητο να συνταχθεί σαφές καθηκοντολόγιο ανά θέση εργασίας για όλες τις κατηγορίες υπαλλήλων που στελεχώνουν τα ΓΤΕ και να καταρτιστεί/επικαιροποιηθεί ο κανονισμός λειτουργίας των ΓΤΕ.»

Άρθρο 12 : Στο άρθρο 12 υπεβλήθησαν συνολικά 9 σχόλια ορισμένα εκ των οποίων παρατίθενται κατωτέρω:

- «Προβλέπεται ότι "οι υπάλληλοι του κλάδου Συμβούλων και Γραμματέων Επικοινωνίας τοποθετούνται σε οργανικές μονάδες της Γενικής Γραμματείας Ενημέρωσης και Επικοινωνίας, καθοριζόμενες από τον Οργανισμό της, για την εκτέλεση επιτελικών καθηκόντων σχετικά με την εφαρμογή της εθνικής επικοινωνιακής πολιτικής" αλλά δεν καθορίζεται το χρονικό διάστημα τοποθέτησης, όπως καθορίζεται για τη Διεύθυνση Οικονομικών και

Διοίκησης. Επισημαίνεται ότι η εθνική επικοινωνιακή πολιτική (η οποία συμπεριλαμβάνει "τη ρύθμιση και εποπτεία των μέσων μαζικής ενημέρωσης καθώς και τη ρύθμιση και εποπτεία της κρατικής διαφήμισης) έχει, μέχρι τώρα, καταρτισθεί, επεξεργασθεί, υποβληθεί, "υπηρετηθεί", κλπ. κυρίως, από στελέχη του κλάδου Συμβούλων και Γραμματέων Επικοινωνίας, τα οποία θα πρέπει να τύχουν και της ανάλογης μοριοδότησης και αναγνώρισης ως προς την εξέλιξή τους, για τις ανεκτίμητες υπηρεσίες που έχουν προσφέρει στον τομέα αυτό που συνδέεται άμεσα με ευρωπαϊκούς και διεθνείς θεσμούς, οργανισμούς και όργανα.»

- «Εφόσον θεωρείτε τους Ακολούθους Τύπου αρμόδιους για θέματα διπλωματίας και τους δίνετε την δυνατότητα να τοποθετούν Προϊσταμένους μόνο του κλάδου τους στις Δ/νσεις που άπτονται άμεσα των καθηκόντων τους, τότε γιατί προβλέπετε στο νομοσχέδιο την τοποθέτησή τους σε θέσεις ευθύνης στις Διευθύνσεις Διοικητικών και Οικονομικών Υπηρεσιών, την στιγμή που δεν σχετίζονται αυτές με τον θεσμοθετημένο ρόλο τους, στερώντας παράλληλα από τους ΠΕ, ΤΕ, ΔΕ το συνταγματικά κατοχυρωμένο τους δικαίωμα για επαγγελματική εξέλιξη; Εντελώς άδικο για τους ΠΕ, ΤΕ, ΔΕ, οι οποίοι δεν θα προσμονούν σε καμία ανέλιξη εντός της Υπηρεσίας, παρά το γεγονός ότι σίγουρα θα έχουν μεγαλύτερη και καλύτερη εμπειρία σε διοικητικά-οικονομικά θέματα, καθώς και εξειδίκευση (μεταπτυχιακοί τίτλοι, απόφοιτοι της Εθνικής Σχολής Δημόσιας Διοίκησης).»
- «Η διάταξη θα πρέπει να συμπληρωθεί ως ακολούθως : "Ο κλάδος Συμβούλων και Γραμματέων Επικοινωνίας είναι ειδικός κλάδος μόνιμων δημοσίων υπαλλήλων, ο οποίος στελεχώνεται από τους αποφοίτους του Τμήματος Συμβούλων και Γραμματέων Επικοινωνίας της Εθνικής Σχολής Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης, όπως μετονομάζεται εφεξής το Τμήμα Στελεχών Επικοινωνίας της εν λόγω Σχολής ΚΑΙ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΗΔΗ ΥΠΗΡΕΤΟΥΝΤΕΣ ΣΤΟΝ ΚΛΑΔΟ ΥΠΑΛΛΗΛΟΥΣ ΠΕ". Εάν δεν ενταχθεί η προσθήκη περί των ήδη υπηρετούντων υπαλλήλων ΠΕ, "διαγράφονται" από τον κλάδο όλοι οι υπάλληλοι, αναλόγων υψηλών προσόντων, οι οποίοι προσλήφθηκαν στο δημόσιο και στελέχωσαν τον κλάδο πριν τη λειτουργία (και αποφοίτηση) του εν λόγω τμήματος της ΕΣΔΔΑ.»

Άρθρο 13 : Στο άρθρο αυτό διατυπώθηκαν 4 σχόλια, εκ των οποίων τα δύο έχουν σχέση με ζητήματα μισθολογικά και είναι τα εξής δύο σχόλια :

- «Η μισθοδοσία των διπλωματικών υπαλλήλων στο εξωτερικό διαφέρει από τις αμοιβές των Συμβούλων και Γραμματέων Επικοινωνίας οι οποίοι έχουν ενταχθεί στο ενιαίο βαθμολόγιο μισθολόγιο. Πως είναι δυνατό να μην προκαλείται δαπάνη? Για ποιο λόγο, αφού η σχολή δημόσιας διοίκησης αναγνωρίστηκε κατά την κατάταξή τους στον 4024/2011 να θεωρείται ότι θα πρέπει για την ίδια εργασία που προέβλεψε ο νομοθέτης να αμείβονται ως δημόσιοι υπάλληλοι της ελληνικής διοίκησης και όχι διπλωματικοί να τους δοθεί μια καταχρηστική αύξηση στην τρέχουσα οικονομική κατάσταση που βιώνει η χώρα????Γιατί να πληρώσουμε πάλι περισσότερα????»
- «Για ποιο λόγο υπάλληλοι του 4024/2011 εξομοιώνονται με υπαλλήλους Ειδικού Μισθολογίου;;;Για ποιο λόγο υπάλληλοι που αμοιβονται ως ενιαίο μισθολόγιο και στο εσωτερικό και στο εξωτερικό σήμερα να αμοιβονται ως ειδικό μισθολόγιο στο εξωτερικό;;Αντι για εξορθολογισμό της δημοσίας διοίκησης ομάδες συγκεκριμένων συμφερόντων προωθούν συντεχνιακά συμφέροντα.Θα επέλθει αύξηση του κόστους για το δημόσιο το οποίο θα συνεχίζει να αξιοποιεί τους ίδιους υπαλλήλους πληρώνοντας τους περισσότερο.ο 4024 πριμοδοτήσε τους αποφοίτους τηςσχολης δεν τους εξομοίωσε με ακαδημαϊκούς η διπλωματες". Σε ένα άλλο σχόλιό διατυπώνονται τα εξής : "Λόγω της υπάρχουσας συσσώρευσης μεγάλου όγκου ενδιάμεσων στελεχών στον υπάρχοντα Βαθμό του Γραμματέα Α απαραίτητο θα ήταν να αυξηθεί ο αριθμός των θέσεων Συμβούλων Επικοινωνίας Α και Β από 70 σε 80, διότι διαφορετικά θα παρατηρηθεί το ίδιο φαινόμενο (μλοκαρίσματος) όγκου μελών του κλάδου απλά σε διαφορετικό βαθμό." Τέλος, το τελευταίο σχόλιο συνδέεται με το άρθρο 15 και αναφέρει τα εξής : "Οι παράγραφοι 3 και 4 σε συνδυασμό με το άρθρο 15 για προαγωγές καθιστούν εξαιρετικά δύσκολη την προαγωγή στο βαθμό του Συμβούλου Β'. Προτείνεται να αυξηθούν οι προβλεπόμενες θέσεις για τους βαθμούς των Συμβούλων. Είναι σημαντικό να εξασφαλιστεί ευελιξία μεταβολής των αριθμών των θέσεων ανά βαθμό με την πρόβλεψη έκδοσης Υπουργικής Απόφασης αντί ΠΔ.»

Άρθρο 14 : Τρία σχόλια υπεβλήθησαν στο άρθρο 14, παρατίθενται δύο εξ αυτών:

- «Παρ. 3: Η θεσμοθέτηση θέσης υπεύθυνου σπουδών στο Τμήμα Συμβούλων και Γραμματέων Επικοινωνίας θα πρέπει να συνοδεύεται από ρητή αναφορά ότι το πρόγραμμα σπουδών των ΣΓΕ θα διαμορφώνεται σύμφωνα με τις αρμοδιότητες άσκησης δημόσιας διπλωματίας και διεθνούς επικοινωνίας.»
- «Για ποιόν λόγο ο διορισμός των αποφοίτων του Τμήματος ΣΓΕ της ΕΣΔΑΑ γίνεται σε ΟΡΓΑΝΙΚΗ θέση του κλάδου ΣΓΕ, ενώ μέχρι πρότινος ο κανόνας ήταν ότι το σύνολο των αποφοίτων της ΕΣΔΑΑ διορίζονταν σε προσωποπαγείς θέσεις στην Δημόσια Διοίκηση?»

Άρθρο 15 : Το άρθρο 15, το οποίο αφορά στις προαγωγές των υπαλλήλων του Κλάδου Συμβούλων και Γραμματέων Επικοινωνίας συγκέντρωσε το μεγαλύτερο αριθμό σχολίων. Ενδεικτικά παρατίθενται τα κατωτέρω:

- «Επιτέλους μετά από πολλά χρόνια όπου οι προαγωγές γίνονταν ανάλογα με το ποιοί ήταν αρεστοί στην εκάστοτε πολιτική ηγεσία με αδιαφανή και καθόλου αξιοκρατικά κριτήρια θεσμοθετείται με το νομοσχέδιο αυτό ένα αντικειμενικό, διαφανές και αξιοκρατικό σύστημα προαγωγών που λαμβάνει υπόψη του πολλά στοιχεία της προσωπικότητας του κάθε υπαλλήλου (γνώσεις, δεξιότητες, εμπειρία, κοινωνικότητα και πολλά άλλα). Για πρώτη φορά μια πολιτική ηγεσία αποφάσισε να καθαρίσει το τοπίο και να δώσει ελπίδα σε άξιους ανθρώπους ότι θα αξιοποιηθούν στο επάγγελμά τους με βάση τα πραγματικά τους προσόντα και δεν θα είναι στο περιθώριο. Αντί λοιπόν η Ένωση Ακολούθων Τύπου να προσπαθήσει να επεκτείνει τα κριτήρια με βάση, τα οποία θα αξιολογούνται οι υπάλληλοι για την προαγωγή τους, ζητάει εντελώς ισοπεδωτικά τον περιορισμό τους για να συνεχίσουμε να έχουμε μια από τα ίδια. Επίσης πώς μπορεί κανείς να σχολιάσει την προσπάθεια ορισμένων να προσαρμοσθούν τα κριτήρια στην ατομική τους περίπτωση ανάλογα με το αν διαθέτουν ή όχι τίτλους σπουδών και ποιούς, εμπειρία και τί είδους, δεξιότητες συγκεκριμένου ή άλλου τύπου κλπ. Έχω την άποψη ότι όλα αυτά πρέπει να μετράνε και όποιος έχει τα περισσότερα να προκρίνεται. Όσοι δεν έχουν κάποια από αυτά δεν έχουν παρά να προσπαθήσουν να τα αποκτήσουν. Όλοι να προσπαθούμε να

γινόμαστε καλύτεροι τόσο για το συμφέρον της χώρας όσο και για το προσωπικό μας συμφέρον. Ελπίζω ότι οι πιέσεις που ασκούνται για να μην αλλάξει τίποτα δεν θα έχουν αποτέλεσμα.»

- «Παρατηρήσεις επί του ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΟΣ Ι (κριτήρια προαγωγής): Ως γενική παρατήρηση σημειώνεται ότι δεν πρέπει να χρησιμοποιούνται ίδια κριτήρια για τις προαγωγές και για τις μετακινήσεις. Επίσης, δεν θα πρέπει να χρησιμοποιούνται τα ίδια κριτήρια για τις προαγωγές σε όλους τους βαθμούς αδιακρίτως. Ειδικότερα, διατυπώνονται οι εξής παρατηρήσεις:
- Η έμφαση θα πρέπει να δίνεται στη συνάφεια με το αντικείμενο των ΣΓΕ και την άσκηση της θεσμοθετημένης αρμοδιότητάς τους. Για παράδειγμα δεν είναι δυνατόν να μοριοδοτούνται οι αποσπάσεις υπαλλήλων σε άλλες υπηρεσίες και πολιτικά γραφεία και να μη λαμβάνεται υπόψη η συμμετοχή τους σε επιτροπές, ομάδες εργασίας, ομάδες διοίκησης έργου και ειδικά καθήκοντα σχετικά με το αντικείμενό τους και την Υπηρεσία.
 - Θα πρέπει να αναθεωρηθεί η βαρύτητα της μοριοδότησης των ακαδημαϊκών προσόντων π.χ. βαθμός βασικού πτυχίου και άνιση μοριοδότηση μη συναφούς μεταπτυχιακού.
 - Θα πρέπει να προσμετράται η υπηρεσία στα ΓΤΕ εξωτερικού και σε θέση ευθύνης εντός της Υπηρεσίας. Ειδικά δε για τις ανώτερες βαθμίδες θα πρέπει να είναι προαπαιτούμενο η υπηρεσία σε ΓΤΕ και σε θέσεις ευθύνης.
 - Η επεξηγηματική σημείωση υπ'αρ. 2 (σελ.31) συνιστά άδικη μεταχείριση καθώς αυτός που έχει μη συναφές μεταπτυχιακό και συναφές διδακτορικό υπερτερεί αυτού που έχει συναφές μεταπτυχιακό και συναφές διδακτορικό και ο οποίος ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις της Υπηρεσίας πιο στοχευμένα. Άλλωστε το μεταπτυχιακό εξ' ορισμού υπολείπεται του διδακτορικού, δε σημαίνει ότι υπάρχει αλληλοεπικάλυψη γνώσεων. Επιπλέον η διαφορά τους έγκειται και στη μεθοδολογία και όχι μόνο στις γνώσεις.
 - Το διάστημα φοίτησης στην ΕΣΔΔΑ θα πρέπει να συνυπολογίζεται (διάστημα κατά το οποίο οι ΣΓΕ είναι δόκιμοι δημόσιοι υπάλληλοι). Επίσης, θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη ότι ορισμένοι ΣΓΕ ήταν ήδη δημόσιοι υπάλληλοι κατά τη φοίτησή τους στην ΕΣΔΔΑ.
 - Με ποιο σκεπτικό ΣΓΕ που έχουν αποφοιτήσει δύο φορές από την ΕΣΔΔΑ δεν έχουν πρόσθετη μοριοδότηση, ενώ μοριοδοτούνται απόφοιτοι άλλων